DRAUGAS

ANTROJI DALIS * 1963 M. RUGSĖJO 14 * SEPTEMBER 14,,1963 * PART TWO (Nr. 216)

MOKSLAS • MENAS LITERATŪRA

"Andorros" triumfas Europoj, nesėkmė JAV-se

Apie Max Frischo dramą, sukėlusią Euro poje sensaciją. New Yorke ji neturėjo sėkmės. Kokios priežastys?

V. ALSEIKA, Vokietija

Stebint kultūros gyvenimo reiškinius Europoje, pvz. teatro įvykius, negali nepastebėti šveicarų dramaturgų — Max Frisch ir Friedrich Duerrenmatto reto triumfo europinėse scenose. Abu autoriai yra parašę visą eilę dramų, kai kurios jų žinomos ir Amerikoje teatrų lankytojams, pvz. Duerrenmatto "Besuch der alten Dame" ar "Visit", tačiau tik nuo praėjusių metų pradžios abiejų dramaturgų kūriniai virto tikru įvykiu visoje vak. Europoje, bet... ne JAV-se, nes, pasirodo, vasario 6 d. Frischo "Andorrai" pasirodžius Broadwajaus scenoje (Biltmore teatre), po poros savaičių, publikai gūsčiojus pečiais, veikalą teko išimti iš repertuaro. Skaitytojas gali paklausti, kodėl tos dramos taip sėkmingai statomos Europoje? Kuo gi jos pasižymi?

Alegorija apie prietarus ir antisemitizmą

Kai 1961 m. lapkričio mėn. pradžioje dėl publikos spūsties Zuericho dramos teatre turėjo įvykti net trys iš eilės "Andorros" premjeros, buvo juntama, kad Max Frisch — šveicaras — savo dramoje palietė ypatingus klausimus. Kas veikale vaizduojama? Čia susiduriame su vadinamu diskriminacijos atveju. Scenoje stebime baltutėlio Andorros miestelio gatves (kraštas čia panaudotas tik kaip simbolis), čia gyvena iš kitur atvykęs jaunasis Andri, nevedybinis sūnus. Tėvas, vengdamas gėdos jausmo, savo sūnų pristato kaip išgelbėtą žydą ir... čia prasideda veikalo užuomazga. Kaimyninėje valstybėje vyksta žydų persekiojimas, jis persimeta ir į Andorrą. Tačiau ligi to meto jos gyventojai pasirodo besą demokratai, pavyzdingi liberalai, tolerancijos pavyzdžiai. Andri išsiskiria iš kitų, jis pradedamas vadinti "tu žyde" ir pan. ir bendruomenė priverčia jaunuolį vaidinti vaidmenį, kuris jam nepriklauso. Tas vaidmuo virsta Andri likimu, jaunuolis tampa prietarų objektu, jis persekiojamas "žydas", nors tikrovėje jis toks pats andoriečis, kaip ir kiti gyventojai. Pagaliau, scenoje matome siaubą keliančias, lyg SS vyrų (bet ir čia simboliai) figūras, Andri toliau persekiojamas, pagaliau — nužudomas.

Kaltinimas žmonėms, kurie neprisipažįsta prie kaltės

Dramoj yra sukrečiančių momentų. Štai, autorius pavaizduoja, kaip persekiojant tariamą žydą — Andri, įvairūs miestelio gyventojai atsuka nugaras ir pasitraukia. Autorius lyg teigia, kad žmonės nėra geri, kad jie jaučia pasitenkinimą kitiems kenčiant, kai padaroma žala; tie žmonės pasidaro bailiais: jie apgailestauja, kai įvyksta nelaimė, kai žūna žmogus, tačiau jie visai neapgailestauja fakto, kad juk ir jie atsakingi. Taigi, publikai autorius meta kaltinimą, tiesiog chirurgiškai atskleidęs vieno

Max Frisch

nekalto žmogaus sunaikinimo vaizdą nuo pradžios ligi niūraus galo. Jei drama pasižymi kaltinimais, jei ji — ir tai reikia pripažinti — publiką verčia giliai susimąstyti — kuo išaiškinti nepaprastą jos sėkmę? Juk "Andorra" nuo 1962 m. pradžios pradėjo triumfalinę kelionę ne tik keliolikoje Fed. Vokietijos teatrų, bet ir kituose vak. Europos kraštuose, Skandinavijoje, Japonijoje ir kitur.

Toji nepaprasta sėkmė aiškintina ne tik reikiama dramos konstrukcija (tai pats geriausias M. Frisch kūrinys), bet, svarbiausia, dėl to, kad autoriui pavyko be jokių pagražinimų atskleisti vienos epochos blogybes. Taip, daug kas jžiūri nacių laikmečio užuominas, tačiau klaidinga manyti, kad Frisch tik apie tuos laikus ir tegalvojo. Dramaturgas savo "Andorroje" parodė, kad žmogus visuomenėje yra apnuodijamas tikru įvairiausių prietarų voratinkliu, kad tas žmogus, būdamas bailus ir baimės kupinas, netenka veido ir tam žmogui belieka slankioti lyg su kauke. Taigi, dramoje keliama daug klausimų, ji laikoma tikra viršūne moderniosios dramaturgijos srityje, dar daugiau, pagal žinomąjį v. Berlyno teatro, filmo kritiką Friedrich Luftą, tai veikalas, kuriam neskirtina ir laiko riba.

Kai kurių kritikų nuomone, Frisch sukūrė efektyvią modernią dramą ir, nors savo metu turėjęs architekto profesiją, jis sugebėjo veikalui suteikti ir geroką tikros poezijos dozę. Svarbiausia: publika pasijunta kaltinamųjų suole, ir tai veikia ne tik vokiečius (šiaip jie nemėgsta pjesių ar filmų, kur būtų užuominos apie nacių laikmetį), tai veikia ir prancūzus, ir graikus, ir lenkus, švedus bei kitus.

Šių eilučių autoriui "Andorrą" teko matyti Tuebingeno teatro pastatyme ir drauge pasidžiaugti, kad efektingą, veiksmui reikiamai pritaikytą muzikinį apipavidalinimą pjesei suteikė jaunas lietuvis muzikas Darius Lapinskas (dabar jis dirba Stuttgarto operoje). Visi 1962 metai, galima teigti, teatruose praėjo Max Frisch ir kito šveicaro Duerrenmatto (apie jo "Fizikus — kitą kartą) ženkle. Kiekvienas padoresnis teatras skubėjo pastatyti Frischo dramą ir dažnas vis pavyzdžiu imdavo Zuericho teatro premjerą (pvz. žinomasis Muencheno Kammerspiele ir kiti teatrai). Taigi Europoje gal tik per dešimtmetį pastebimas teatrinis triumfas, o New Yorke — aiškus fiasco, nesėkmė, kažin koks nesusipratimas. Kodėl?

Iš tikrųjų — kaip toli Amerika nuo Europos!

Viena tenka pripažinti — šveicarui Max Frischui JAV-se aiškiai nesiseka. Mažai buvo pastebėti jo du romanai "Stiller" ir "Homo Faber". O štai pastarojo sezono metu, kai Broadwayaus didieji ir mažieji teatrai delektuojasi, statydami madingu virtusio B. Brechto dramas, vasario mėn., pagaliau ir Max Frisch pasirodė niujorkiečiams dviejuose veikaluose: be "Andorros"" dar ir kitame — "Biedermann und die Brandstifter" ("The Firebugs"). "Andorroje", niujorkiniame pastatyme pasirodė žinomasis vokiečių ir drauge JAV filmų aktorius Horst Buchholz (Andri vaidmenyje), gabus charakteringų vaidmenų atlikėjas Hugh Griffith ir kt., drama, rodos, pasižymi neįprasta įtampa, bet publika jos nesuprato, neįvertino ir kilusiose diskusijose dar kartą išryškėjo tiesa, kad juk Amerika tikrai nutolusi nuo Europos, kas europiečius žavi, gali sukelti tik amerikiečių nusistebėjimą ir atvirkščiai.

(Nukelta į 4 psl.)

Telesforas Valius — Tinklai VI

ROMA MASTIENĖ CARMEN OPEROJE

Sėkmingas jos pasirodymas Chicagos miesto centre

Šių metų rugsėjo 7 d. Apollo operos kompanijos Chicagoje statytoje **Bizet** operoje **Carmen** rolėje girdėjome **Romą Mastienę.** Dainininkė ten pateko šį pavasarį konkurso keliu.

Apollo operos kompanija, susikūrusi maždaug prieš 5 metus, yra vadovaujama **Edward Early,** kuris yra ir jo statomų operų dirigentu. Šiais metais, be Carmen, bus parengta dar Traviata ir Bohema. Spektakliai vyksta Prudential Auditorijoje, talpinančioje daugiau kaip tūkstantį klausytojų, Chicagos didmiesčio pačiam aukščiausiame dangoraižyje.

Tai nėra nei Lyric, nei Metropolitain lygio operos kompanija. Savo choru, orkestru ir, bendrai paėmus, solistų vokaliniu pasiruošimu ji mažesnė ir už Lietuvių Operą, tačiau tokiai salei ir scenai ir choro ir orkestro sąstatas yra pakankamas. Gal tik būtų reikalingas vienas antras stipresnis choris tas.

Roma Mastienė

Carmen

Kiekvieną mezzo sopraną Carmen partija masina. Joje dainininkė turi progos parodyti savo artistinį subrendimą ir vokalinėje ir vaidybinėje plotmėje. Šita rolė reikalauja jau gerą stažą turinčio dainininko. Rečitaliai, dainavimai įvairiomis progomis minėjimuos, Lyric ir Lietuvių opera subrandino Romą Mastienę, užtai rugsėjo 7 d. Carmen partijoje ji pasirodė kaip pilnai išbaigta dainininkė.

Carmen yra ta pati Carmen kiekviename operos akte. Ir jos charakteryje nėra tos transformacijos, kuri vyksta Don Josė asmenyje. Vienas po kito gilūs sukrėtimai padaro Don Josė, o ne Carmen, visos dramos psichologiniu centru. Tačiau muzikinis dramos centras yra vis dėlto Carmen. Libretistų sukurtas situacijas Bizet puikiai išnaudoja Carmen prigimčiai atskleisti, kuri yra ne kas kita, kaip, jokių įstatymų nei pareigų nepripažįstanti, aistringa, neveidmainiaujanti ne tik kitiems, bet ir sau, meilė.

Aiškiai jautėsi, kad dainininkė buvo labai rūpestingai ir giliai Carmen partiją išstudijavusi. Jos balsas buvo lankstus bei paruoštas atskleist čigonės prigimčiai. Liepsnojanti nuo pat Habaneros ji tos ugnies dar daugiau atskleidžia Seguidilloje ir antro veiksmo duete su Don Josė. Pakankamai girdėjosi ir subtiliai niuansuotų rečitatyvų, tačiau trečio veiksmo kortų scenoje pasigedome jos balse likimo skirtos mirties nuotaikos... Tačiau niekur klausytojas nepajuto, kad dainininkei arijos, ar duetai, ar ansambliai būtų nepatogūs ar ją varžytų. Šitoje rolėje jos balsas praskambėjo maloniai ir su išraiška nuo pat pradžios ligi galo.

R. Mastienės vaidyba buvo itin aktyvi ir laisva. Ji ir šoko ir į kiekvieną išgyvenimą atsakydavo ne tik vokaliniai, bet ir judesiu. Gal kai kada norėjosi daugiau ir santūrumo, vieton išviršinės daugiau vidinės, sulaikytos dinamikos. Bet čia jau klausytojo skonio, o ne dainininko reikalas.

Visas spektaklis

Aplamai visas spektaklis paliko kultūringą, malonų įspūdį. Orkestras, susidedąs iš 18 instrumentalistų, diriguojamas Edward Early, puikiai palydėjo visus dainininkus, nei vieno iš jų "neužmušdamas", o kur tik galėjo, jiems padėdamas. Tačiau tempai buvo išlaikyti ir bendra operos dinamika nuo to visiškai nenukentėjo! Atėjusiems pasiklausyti Bizet operos, o ne lyginti šito pastatymo su Lyric ar Lietuvių operos pastatymais, šis spektaklis buvo maloni staigmena. Mūsų manymu, R. Mastienė ir vaidybiškai ir vokališkai pranoko kitus. Tik Mauricio Roman, dainavęs Don Josė, buvo jos vienintelė atrama, nors ir jis neturi to artistinio vokalinio subrendimo, kurį parodė R. Mastienė. Nors ir Micaela — Dympna Clarin, Filipinų ambasadoriaus duktė, ir Escamillo — Joseph Gardner yra baigę konservatorijas su muzikos laipsniu, yra muzikalūs ir su maloniais balsais, bet jų padėtis šalia R. Mastienės buvo labai nedėkinga. Atrodo, kad Roma Mastienė, turėdama Lietuvių Operos sąstatą, būtų palikusi dar ryškesnį ir pilnesnį vaizdą, nes nors auksas ir pelenuose žiba, tačiau jo vieta kitur. Apollo dainininkų sąstato lygis R. Mastienei buvo nepakankamas.

Aldona Prapuolenytė

Egzekucijos scena iš Max Frisch "Andorros" Ziuricho (Šveicarijoj) teatre 1961 metais.

Kertinė Paraštė

NEDALOMA LIETUVIŲ KULTŪRA

Po vasarinio poilsio mūsų kolonijų kultūrinis gyvenimas vėl pradeda virti: koncertai, literatūros vakarai ir konkursų rezultatai, meno parodos, dramos spektakliai, operos, ir didžiojo Donelaičio 250 metų jubiliejus jau čia pat.

Visos šios kultūrinės apraiškos ir didesni ar mažesni jų vaisiai lengvai, kaip prinokę obuoliai, nenukrenta. Reikia gausaus būrio kultūrininkų ir visuomenininkų, aukojančių šiam reikalui iki kraštutinės ribos įtmptas pastangas. Tad visai suprantama, kad kartais ir pailstama ir silpnumo valandomis nuleidžiamos rankos. Pagaliau čia ir laikas daro savo: ką žmogus įstengė padaryti, būdamas trisdešimties metų, jau ne visada begali, būdamas šešiadešimties.

Tačiau ir kova su laiku, bent šiuo metu, atrodo, dar toli gražu nepralaimėta. Kultūrinių pastangų čionykštėje jaunimosioje, savai tautai užsiangažavusioje kartoje visuose šonuose dar netrūksta. O tai kaip tik žadina viltis, kad kūrybinės laisvojo pasaulio lietuvių pastangos šitoje gyvybinėje estafetėje sėkmingai yra perduodamos į jaunesnes rankas, net į gyviau plakančias širdis. Visa tai akivaizdžiai liudija įvairių mūsų (ypač akademinio jaunimo) organizacijų veikloje ryškiai akcentuojamą kultūrinį aspektą, įrašant jį savo programose, suvažiavimų dienotvarkėse bei tradicinių vasaros stovyklų planuose.

Džiugu stebėti ir tai, kad organizacijų sendraugiškos vėliavos jau neretai yra nešamos jaunosios mūsų kartos, atėjusios čia be ypatingų revoliucijų sutartinai dirbti gilų kultūrinį darbą ranka rankon su vyresniaisiais. To rezultate regimas net palaimingas vyresniųjų atjaunėjimas. Visa šitoji veikla ir formuoja aną būtiną užnugarį, kur kūrėjas jaučiasi savai tautai ir savai bendruomenei reikalingas. Toks jutimas kaip tik ir didina jo kūrybines pastangas ir tokiose bendrose nuotaikose kaip tik ir skleidžiasi spalvingiausi kūrybos žiedai.

Tačiau šitokioje nūdieninėje situacijoje vienur kitur sublyksi ir tam tikro pavojaus signalai, kultūrinei veiklai išsibarsčius visuomeninėse, pasaulėžiūrinėse ir net politinėse mūsų organizacijose. Noroms nenoroms kartais pasivaideną mūsuose visai nereikalinga ir net kūrybiniam platumui nenaudinga uždaruma. Gal ir nedaug perdėsime, sakydami, kad retkarčiais susidaro įspūdis, lyg lietuviškos kultūros visai nebūtų, o egzistuotų tik ateitininkiškoji, santarietiškoji, neolituaniškoji, skautiškoji ar kitokia atitinkama kultūra.

Šita užuomina, gink Dieve, nepasisakome prieš minėtų organizacijų rodomą kultūrinį įkrimą, o tik prieš pavojų užsiskleisti vien po savuoju skėčiu, įtikint tik į savąsias pastangas, neieškant įvairiomis progomis kontakto su kaimynais ir užsimerkiant prieš "nesaviškių" vaisingo darbo rezultatus.

Nežiūrint visko, lietuviškąją kultūrą turėtume priimti kaip visuotiną ir nedalomą visų mūsų kultūrininkų pastangą ir tos pastangos vaisių. Lietuviškoji kultūra turėtų būti suprantama kaip įvairiaspalvė gėlių puokštė, kurioje kvėpinti tik savo atneštąjį žiedą būtų ne tik nekuklu, bet ir nekaimyniška ir žemažiūriška.

Todėl yra labai sveikintinas kai kurių mūsų organizacijų užmojus (kaip, sakysim, šios vasaros ateitininkų sendraugių ir studentų stovyklose) kultūriniams vakarams ir bendroms kultūrinėms problemoms nagrinėti kviestis ne tik "saviškius". Būtų malonu, kad šitokia nuotaika mūsuose taptų visuotina. Tada, žinoma, neatsisakant vaisingo kultūrinio dialogo, būtų išvengta ne vienu atveju bergždžių ir pertemptų apsižodžiavimų.

Tad vienų ir kitų vieniems ir kitiems rodoma gera valia ir platus lietuviškosios kultūros supratimas galėtų būti graži naujo, čionykščio kultūrinės veiklos sezono pradžia, sezono, pažymėto donelaitiškuoju ženklu, ženklu to rašytojo, kurio širdyje rado lygiai šilumos visi lietuviai, besispyriuoją prieš pragaištingų svetimybių tvaną.

K. Brd.

Anastazija Tamošaitienė — Spalvinės užuolankos (guašas)

Iš Los Angeles Lietuvių Namuose vykstančios parodos

KRITIŠKI MĄSTYMAI APIE KRITIKĄ

R. SPALIS, Halifax, Anglija

Prisipažinsiu, kad lig šiol nebuvau lepinamas. Bet šį kartą, tik pasirodžius "Angelams ir nuodėmėms", net du kritikai pasisakė, nelaukdami, kol knyga atšals. Tikrai maloni staigmena.

Niekad nesiginčijau su gerbiamais kritikais, bijojau jų ir maniau, kad jie visagaliai. Ir tik neseniai nusivylęs sužinojau, kad ir jie, kaip ir autoriai, yra mokomi, kaip turi rašyti. Taigi, esame nelaimės broliai, o su broliu galima ir pasikalbėti.

O tą plunksnos brolių galios mitą sugriovė vienas plačiai žinomas kritikas, kuris neseniai prisipažino man, kad jo ilgą apžvalgą apie literatūrą buvo atsisakyta spausdinti tik todėl, kad jis nepalankiai atsiliepė apie vieną rašytoją. Taigi kai kas iš kolegų tartum koks tabu. Gal tai ne visai demokratiška demokratiškoje santvarkoje, bet aš, dėkui Dievui, nepriklausau tai šventųjų grupei ir galiu būti vanojamas iš peties. O jei tarp žaibų ir perkūnų surandu ir vieną kitą švelnesnį spindulį, tai suprantu, kad norėta lyg ir palikti vilties. Va, štai, jei rašysi, kaip tave mokom, tai gal dar išeisi ir į žmones.

Bet aš tiek jaugęs į nuodėmes, tiek užsispyręs, kad mieliau valkata liksiu, bet su savo pažiūra į literatūrą, į skaitytojus ir į savo nelaimės brolius kritikus, negu eisiu keliais, kurie man atrodo ir neįdomūs ir pasenę, ir dirbtini.

Jau seniai antroji mano knyga mane čigonu padarė, kai du kritikai šimtaprocentiniai priešingai pasisakė apie tą pačią trumpą novelę. Vienas pavadino ją geriausia rinkinyje, kitas tą pačią į pat dugną nukišo. Bet kaip danguje, taip ir ant žemės. Viena žinoma Anglijoje rašytoja S. M. pavadino negiliu. Jos nuomonę pakartojau vienam literatūros specui, tas, senas būdamas, vos priepuolio negavo. Nuo to laiko nenešioju jam naujienų apie literatūrą.

Bet grįžkim prie mūsų reikalų. Kolega R. Šilbajoris, vanodamas mane, įdūrė į senelį Čechovą, girdi, jo žmogus žėri esminiu nepabaigiamumu. Čigonas būdamas, neraudonuodamas, ciniškai prisipažįstu, kad Čechovu nustojau žavėtis, būdamas pirmo kurso studentu, tik jo dramas gerbiu, gal bent tai atpirks mano tamsumą ir nusikaltimą.

Turint pastabumą ir kiek humoro, kas savaitę galima paramšyti po kūrinėlį ar du a la Čechovas. Gal gerbiamas R. Šilbajoris prisimena jo trumpą kūrinėlį apie rašytoją, rašantį naktį prieš veidrodį, besilaužantį prieš save patį. Nesunkiai panašiai galėčiau parašyti, na, kad ir apie kritiką, kuris viena ranka pripažįsta, kad knyga įdomi ir patraukianti, o kita ranka čia pat griauna anksčiau pasakytą, rodydamas savo įžvalgumą. Tikiu, R. Šilbajoriui labai patiktų šis kūrinėlis, bet jo nerašysiu, nes turiu kitą pažiūrą į novelę ir į jos reikalavimus. Gyvenimo nuolaužos manęs nežavi. Kuo pats nesižaviu, to ir kitiems negaliu siūlyti, nors už tai ir premiją gaučiau.

Turiu nuvilti kolegą ir kitu atžvilgiu. Jo nupieštas gan sentimentalus vaizdas, kodėl bėgama pas rašytoją, kodėl skaitomos knygos, mano manymu, neatitinka tikrovei. Beletristinė knyga visų pirma skiriama pramogai. Moksluí ir kitiems galams yra specialios knygos. Skaitydami knygą, kartais nesutinkam su autoriumi, kartais maištaujame prieš jo mintis, bet kartu jis mus žavi. Kai kurie kiti knygos privalumai traukia mus iki paskutinio puslapio. Ypač pabrėžtinas įtikinamumas. Jei autorius gali įtikinti, tai ir absurdas bus menas.

H. Daumier Kritikas

Kritiko valia turėti savo teoriją apie mano kūrybos techniką, lygiai mano valia galvoti, kad mielas kritikas "Angelus ir nuodėmes' skait'ė požemio traukinyje, gerokai kratomas. Jis novelių pabaigą (jo vadinamą siurprizu) supranta kaip viso kūrinio tikslą. Deja, tai nėra tikslas, bet puiki priemonė. Jei kuris mecenatas atrištų savo storą piniginę ir apmokėtų man kelionę Amerikon, šiuo klausimu sutikčiau viešai salėje knygų mylėtojams klausantis, susigrumti su R. Šilbajoriu.

Dažnai atidus skaitytojas iš kelių bruožų, iš situacijos gali įžvelgti tą "siurprizą". Štai antras kritikas K. Reikalas, pažymėjęs, kad literatūros teorija pripažįsta tą siurprizą, vėliau, lyg ir nustebęs, rašo, girdi: "staigios ir netikėtos pabaigos jam nebuvo". Už šį sakinį esu be galo dėkingas. Seniai tikėjau, kad inteligentiškas skaitytojas nebus pritrenktas gale, nes kiek nujaus pačią pabaigą ne vien tik todėl, kad perkando autoriaus rašymo būdą, bet kad personažai ir situacijos nurodė atomazgą. Juk pati pabaiga turi pagilinti mintį, atskleisti charakterį. Bloga žymė, jei autorius viską sukramto ir įdeda skaitytojui į burną, daug geriau, jei pats skaitytojas susimąsto ir pagalvoja. Atrodo, kad kolega Šilbajoris šito lyg ir nežinotų.

Gale R. Šilbajoris dar pakaltina mane, kad mėgstu badyti žmogiškas silpnybes, bet nesu linkęs, o gal ir netikiu į žmogaus didybę. Ak, mielas plunksnos kolega! Daug yra pašauktų, bet maža išrinktų. Beskaitydamas knygą, sužėrei nuodėmes, bet nepastebėjai angelų. Kad ir stabtelėjai ties prakeiktąja

H. Daumier ...ir kritikų nebijas autorius

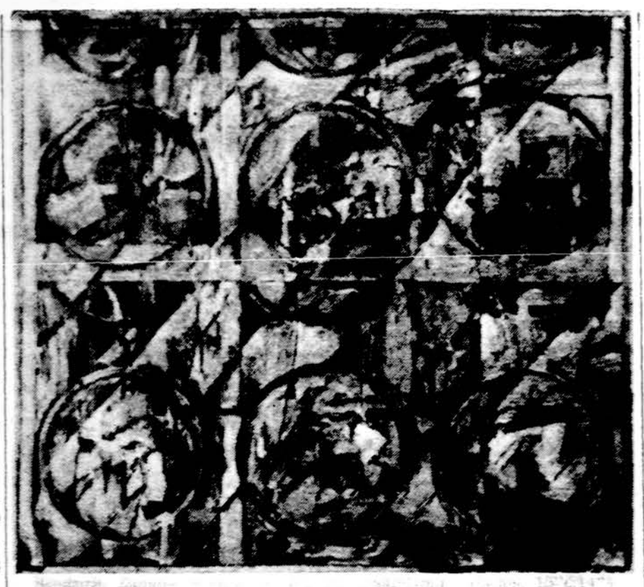

Kęstutis Zapkus Studija su dvylika apskritimų (aliejus, 15"x14")
Iš II PLB Seimo dailės parodos O'Kefee Centre, Toronte

pamote, bet nepastebėjai, kad ji angelas. Kritiko pareiga būtų lyg ir atskleisti tą uždarą charakterį. (Seminaruose Putinas vanodavo studentus už šį aklumą.) Tų angelų buvo ir daugiau, bet mūsų šetoniška prigimtis dažnai jų nepastebi. O gal ir pastebėtų, jei vietoje lietuviškos pavardės būtų autorius koks Smith, Prevest ar koks kitas svetimas. Juk jiems turime minkštesnę širdį. Tur būt todėl ir kolega K. Reikalas taip susižavėjo I. Joerg.

Kalbėdamas apie mano kūrybos procesą, bent tuo nenusidėjai, kolega Šilbajori, kad pavadinai tai teorija. Jei taip "gaminčiau" noveles, kaip spėlioji, tai nereikėtų man bijotis redaktorių, kuriems esu pažadėjęs kūrinėlį prieš metus, kitus ir vis dar nenusiunčiu. Bet teisybę kartą pasakei, kad aš žinau, ką rašau. Taip žinau. Ir kaip tik todėl esu labai patenkintas. Skaitytojas nėra kvailys: ir pasipūtimas, ir pretenzijos, ir paprastas malimas tuojau liks pastebėtas. Kartais ne vien gobšumas uždaro kelią į knygą, bet tas nežinojimas, kas rašoma, nepasiruošimas.

Kartą J. Aistis paminėjo: "kritikui turėtų rūpėti, kad autorius išnaudotų savo įgimtus gabumus. Taigi, taigi. Jei mums autoriams teks daug dirbti, kad grąžintumėm prarastuosius skaitytojus, tai ir kritikai turėtų neatsilikti. Vaje, vaje, kaip turėtų jie padirbėti. Tie Aisčio žodžiai tai mirtingoji jų nuodėmė.

K. Reikalas mėgina būti naudingu ir atidžiai skaičiau jo nurodymus. Tačiau, va, dėl tos dešros nesutinku. Teoretiškai kritikas teisus. Literatas turėtų kitaip pasakyti, bet gyvenimiškai. Kuklus žmogus, siūlydamas nepažįstamam paslaugą, dažnai sumišta, ypač jei jis dar jaunas. Tada pasimaišo banaliausias sakinys. Jei ką gudresnio rašyčiau, mano veikėjas neduotų man ramybės, šaukdamas: kritikams tu, čigone, taikai, mane gyvą žmogų kreivini.

Neaiškus man ir K. Reikalo skaitytojų skirstymas į kelias grupes: į literatūriškai išprusintus, mažiau ir t. t. Aš skirstyčiau tik į dvi: knygų mėgėjus ir knygų snobus. Knygos mėgėjas, jei inteligentiškas, kas jis bebūtų, ar darbininkas, ar profesorius, ar raštininkas, intelektualas, literatūros profesorius — paskaitomą knygą mielai ims į rankas. Tam turiu pakankamai įrodymų. Bet geriausias autoritetas tuo klausimu yra biblioteka. Jos tai patvirtins. Iš kitos pusės snobas nėra knygos mėgėjas, bet dabita. Knygos pagalba mėginąs pasipuošti. Knyga su pretenzijomis visad bus jo rankose.

Tegu man bus atleistas tas įsiveržimas į kritikos sritį, bet palandęs, gal ir aš kritiku virsiu. Lengviau, negu žmonišką novelę sukurti.

Pasikalbėjimai su rašytojais

Iš spaudos išėjo Viking leidyklos knyga "Writers at Work". Tai laikraščio "Paris Review" parūpinti interview su B. Pasternaku, T. S. Eliotu, E. Hemingway, M. Moore, R. Ellison, R. Frost, S. J. Perelmanu, L. Durrell, M. McCarthy, Ald. Huxley, E. Pound, R. Lowell, K. A. Porter. Tie pasikalbėjimai — įvairiomis temomis, yra sukėlę skaitytojų susidomėjimą.

Baltųjų Rūmų biblioteka

Prez. Kennedy rūpesniu Baltuosiuose Rūmuose bus sudaryta naujausių leidinių biblioteka. Rugp. 15 d. buvo baigtas sudaryti sąrašas parinktų tai bibliotekai knygų — viso 1 780 veikalų, sudarančių 2,600 tomų. Knygų parinkimui buvo sudaryta komisija, kuriai pirmininkavo Yale universiteto bibliotekos vedėjas James T. Babb.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas.
Aparatai-Protezai. Med. ban. dažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų — rez. PRospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Val.: Pirmad. ir ketv. nuo 3 iki 6; antrad. ir penktad. nuo 4 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm. antr. ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą

Tel. Ofiso 247-0400, Rezid. 737-1377
DR. V. KAUPAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ligos
736 West 35th Street
(Bridgeport Medical Arts)
Val. vak. 6-8. šešt. 10-1. Trečiad. susitarus. Dienos metu tel. CA 5-5010.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad. tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 val. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1166.
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlock 6-3545
(OFISO ir REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PRospect 8-7773
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PUllman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadieniais uždaryta

Ofiso tel. PR 6-7800, Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 So. Damen Avenue
Valandos: 1—9 p. p.
išskyrus trečiadienį
Šeštadieniais 10—5 p. p.

Tel. ofisu RE 7-8818
DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 p.p
Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta.

Ofiso telefonas — CL 4-2421
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Sreet
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 3-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7381
VAL.: 10 ryto iki 8 v. vak., trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

Rez. tel. PR 9-6730
DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 592 E. 159th St., Harvey Ill., tel. Edison 3-4383; 30 N. Michigan av., Suite 808, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą.

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6449 S. Pulaski Rd., Tel. LU 2-5775 arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jeigu neatsiliepia skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Sreet
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1—3 p. p.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Aaenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123 Namų GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Priimineja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p.p. ir 6—8 p.p.
Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2828
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.
Šeštadieniais 1 iki 4 val.
Trečiadieniais uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VAŠKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštad. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. ti skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3180
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.
Treč. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Artesian Avenue
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p.p., 6-7 v. v.

Rez. HE 6-1670
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Tel. KEllog 2-1922
DR. ALGIMANTAS BIELKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — PSICHIATRIJA
7400 W. 183rd St., Tinley Park, Ill.
Valandos pagal susitarimą

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel.: PRospect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trec. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2601 W. 63rd Street
Kampas 63-čios ir California
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak. šeštad. 2—4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telef. 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street, Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Sreet
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Rez. HI 5-2256
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Sreet
(Bendra praktika ir Alergija)
Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 247-1002, Namų PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą
4063 Archer Avenue
(Prie California Ave.)

Rez. GI 8-0672
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Sreet
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šeš. 1-4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS
2737 West 71st Sreet
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos.
Trečiadieniais uždaryta.
Ligonius priima pagal susitarimą.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

KRISTIJONO DONELAIČIO JUBILIEJAUS PARUOŠTYJE

Artėjant didžiojo mūsų klasiko 250 metų gimimo jubiliejui (1961. I. 1.), visai pagrįstai imama baimintis, kad lig šiol didesnio masto pasiruošimų ta kryptimi beveik kaip ir negirdėti. O pats laikas jau yra ne tik darbų planą svarstyti, bet ir konkrečiai darbus vykdyti. Šia tema gana įdomių minčių pateikia **Aleksis Rannit** "Dirvos" 101 numeryje (rugsėjo 6 d.), siūlydamas:

"1) Paskelbti 1964 metus Kristijono Donelaičio metais.

2) Visose lietuvių kolonijose, bet dar svarbiau — visuose Amerikos ir užsienio universitetuose bei kolegijose, kur dirba, profesoriauja ar studijuoja lietuviai, skaityti paskaitas ir ruošti parodas Donelaičio ir lietuvių poezijos reikšmei iškelti. Taip pat skaityti referatus visose užsienio organizacijose bei institutuose, kur lietuviai yra nariais ar bendradarbiais.

3) Išleisti **Lituanus** specialų Donelaičio ir lietuvių poezijos numerį (šį pasiūlymą esu jau asmeniškai padaręs Lituanus redakcijai), taip pat paskelbti **Baltic Review** numerį pritaikytą Donelaičio sukakčiai (tas faktas, kad amerikiečiai, rodos, nutraukė pašalpą šiam žurnalui, turi kaip tik paskatinti lietuvius ir kitus baltus ir toliau tęsti Baltic Review leidimą savo jėgomis: politikai turi galų gale suprasti, kad savita kultūra yra didelių politinės bei tautinės propagandos ginklu ir kovos pagrindu už Baltijos tautų valstybinę nepriklausomybę). Čia beveik nėra prasmės kelti tai, kas yra visiems ir be to aišku, būtent, kad **Metmenys, Aidai, Lietuvių Dienos** ir kiti žunralai bei laikraščiai irgi išspausdintų specialius Donelaičio numerius.

4) Išleisti angliškai pilną Donelaičio raštų rinkinį gerų anglų - amerikiečių poetų vertimuose. Rūpintis Donelaičio poezijos vertimu į prancūzų, italų, ispanų ir kitas kalbas. Vokiečių vertimai yra pasenę ir čia reikia akcijos naujai vokiškai interpretacijai paruošti. (Ligšiol geriausiu **Metų** vertimu yra rusų poeto D. Brodskio pilnas vertimas ir žymaus rusų poeto - tremtinio Viačeslav Ivanovo išversti fragmentai; šiais darbais, kartu su pažodiniu vertimu iš lietuvių kalbos, galėtų naudotis svetimi poetai.) Turimomis žiniomis iš Rytų Europos 1964 metais Donelaičio poeziją išleis čekiškai, vengriškai ir bulgariškai. Lenkų Akademija Varšuvoje jau išleido studiją apie intonacijos problemas Donelaičio hegzametruose. Lietuviai turi tremtyje pakankamai akademikų ir kritikų specialiems tyrinėjimams apie Donelaitį paruošti. Reikia paskelbti apie Donelaitį didelį kritiškų rašinių rinkinį vakarų civilizacijos kalbomis. Reikia spausdinti sukakties proga atskirus straipsnius svetimoj spaudoj.

5) Jeigu tai yra naudinga — sujungti net Lietuvos Nepriklausomybės Šventę su Donelaičio minėjimu, ypatingai, jei toji šventė yra ruošiama svetimšaliams arba svetimšaliams dalyvaujant. Reikia užakcentuoti, kad tauta, turinti Donelaitį, turi teisę į valstybinį suverenumą.

Donelaitis pergyveno daugelį Prūsijos karalių, Rusijos carų, per jo žemę žygiavo — jo nesunaikinusios — Napoleono, Hitlerio ir Stalino armijos. Jis lengvai pergyvens ir Nikitą Chruščiovą bei jo įpėdinius. Bet tarptautiniame forume poeto svarba yra dar labai mažai pabrėžta. Plačiam pasauly jis yra žinomas tiktai lyginamosios literatūros specialistams — ir tai nevisiems. Donelaičio genijaus skelbimas yra kiekvieno sąmoningo lietuvio pareiga, jo tikėjimo sava tauta realus pareiškimas".

Taigi gražių projektų pasiūlyta visas pluoštas. Tik pats didysis klausimas: kas juos vykdys? Jeigu jų realizavimas būtų patikėtas vien gryniems visuomeniniininkams, kaip tai didžia dalimi buvo daroma pereitais metais, mininť Maironį, tai turėtume pagrindo nuogąstauti, kad ir Donelaičio metai gali pasibaigti be regimo ženklo, kad tokie yra buvę. Iš savo pusės manytume, kad Donelaičio jubiliejumi turėtų konkrečiau susirūpinti, gal būt, Kultūros Taryba ar Lituanistikos Institutas, atlikdami tegu bent vieną iš čia suminėtų arba ir pačių suplanuotų darbų. (k.p.)

COLORADO ATRAKCIJOS

Gamtovaizdis, muzikiniai įspūdžiai bei kitokios įvairybės

VLADAS JAKUBĖNAS, Chicago, Ill.

Colorado valstybė su Uolotųjų Kalnų — Rocky Mountains kalnynu čikagiškiams sudaro artimiausią vietą pasiekti spalvinguosius Vakarus. Rytinis Colorado pakraštys niekuo nesiskiria nuo nuobodžių vakarinių Kansas ar Nebraskos valstybių pakraščių, kurių laukuose ar tyruose neauga, žmogaus nepasodintas nei mažiausias medelis. Pavažiavus dar per šimtą mylių, o nuo Chicagos pasiekus visą tūkstantį, horizonte pasirodo neapžvelgiama kalnų virtinė, kuriuose ir viduvasarį marguoja sniego pluoštai. Rocky Mountains kalnai staigiai išdygsta iš lygumos apie 10 mylių už Denverio didmiesčio; ši lyguma, laipsniškai kildama, yra ten pasiekusi vienos mylios aukščio.

Uolotieji kalnai

"Uolotieji kalnai" daugelyje atveju sudaro tam tikrą paradoksą. Jau jų pats vardas nėra visai teisingas, nes išskyrus keistas raudonas uolas, įspūdingai riogsančias kaynyno angoje, šie kalnai nėra nei per daug statūs, nei uoloti; juos galima būtų apibūdinti kaip Vokietijos Švarcvaldo ar Turingijos miškingas kalvas, pratęstas aukštyn iki Mont Blanc, Monte Rosa ar kitų Europos pirmaujančių kalnų aukščio. Colorado valstybės ribose per 30 viršūnių siekia 14 tūkstančių su viršum pėdų (4,200—4,300 metrų); dėka ypatingų klimatinių sąlygų medžių ir sniego riba guli čia aukštai, aukščiau, negu pagal geografinį lygį būtų lauktina, beveik kaip Himalajuose, tropinėje Indijoje. Medžiai išnyksta tarp 11,000 ir 12,000 pėdų (3,300—3,600 metrų; Europos Alpėse tarp 1,600—1,800 m.) ir aukščiausiose viršūnėse sniegas vasaros pabaigoje palieka tik paūnksnės pusėje bei daubose. Kalnų vaizdai neturi Europos Alpių arba Kanados Rocky Mountains parkų žiauraus įspūdingumo, bet mi'ziniškų miškingų, snieguotomis viršūnėmis "kalvų" jūra sudaro savotišką, ramiai majestotišką grožį, kuris kai kuriuos gamtos mėgėjus sužavi daugiau už kitus gamtovaizdžius. Nepaisant švelnių kontūrų, Rocky Mountains turi savo pavojų; juose yra ir stačių uolų į kurias gali lipti tik prityrę alpinistai; pasitaiko nelaimių ir su nepritysiais turistais, kurie, be atitinkamo pasiruošimo, nutaria patys vieni užkopti ant nestataus 4 km. kalno; neapskaičiavę nei nuotolio, nei laiko. Nakties ar staigios audros užklupti jie kartais nusirita arba susąla.

Kalnų viršūnėse ir pakraščiuose

Įdomi Rocky Mountains ypatybė: reginiai iš aukštųjų kalnų viršūnės nėra įspūdingesni, negu pravažiuojant normaliu kalnų plentu; tai gali patirti automobilistai, užvažiavę ar ant Pike's Peak prie Colorado Springs, ar ant Mount Evans prie Denverio (abu apie 14,200).

Vakarinė Colorado dalis yra sausesnė; medžiai ant kalnų užleidžia vietą liliputams — pušelėms ar krūmokšniams. Upės teka giliuose skardžiuose (kanjonuose), kurių rausvos sienos sudaro ypač egzotiškų vaizdų. Sausuose kalnuose, Utah valstybės pasienyje, rasta nemažai uranijaus; pirmųjų drąsių prospektorių tarpe yra stambiai praturtėjusių.

Rytiniame Rocky Mountains pakraštyje, išilgai į lygumą tekančių kalnų upelių, buvo rasta aukso ir sidabro; atskirų radinių būta ir toliau, kitoje kontinentinio upėskirčio pusėje. Brangmetalių kasimo karštligės metu išaugo miesteliai, buvo pravesta aibė siaurų geležinkeliukų. Vėliau visa tai išnyko; geležinkeliukų vagomis praėjo plentai, miesteliai apmirė arba tapo dirbtinu būdu atgaivinti turistams; jų aikštėse kai kur stovi kaip paminklas senoviškas garvežiukas. Pietinėje Colorado pusėje vienas siaurojo geležinkeliuko ruožas su senoviškais vagonais užlaikomas turistams: vasaros metu kartą per dieną traukinys, neskubotai pūškendamas pakyla iš Durango miesto iki 10,000 aukštumoje gulinčio "miestelio-šmėklos" (Ghost Town), kuriame, nepaisant vardo, jau seniai sidabras nebekasamas.

Atrakcijos turistams

Suprantama, kad Colorado steitas sudaro nemažą atrakciją turistams. Kalnai yra išraižyti gerais plentais ir vingiuotais, bet pravažiuojamais antriniais vieškeliais. Kalnyno dalis yra apsaugota, kaip Nacionalinis parkas; žymią teritorijos dalį sudaro federaliniai miškai su daugeliu stovyklaviečių atstogaujantiems; taip pat gausu ir privačios žemės su miesteliais, sodybomis ir moteliais. Kalnų upeliuose ir ežeruose gausu žuvų, bet, deja, dar gausiau ir žūklautojų; Colorado valdžia turi žuvų peryklų ir kartais jų prileidžia kalnų ežerus.

Įdomu, kad spalvingame Colorado, nepaisant muzikinių tradicijų trūkumo, atsirado ir kai kurių muzikinių atrakcijų.

Muzika Colorado kalnuose

Įsivaizduokime profesinį muziką, atostogaujantį Colorado kalnuose. Daug girdėjusiam ir mačiusiam muzikos meno adeptui nėra įdomu lankyti nuvalkiotas "repertuarines" programas; jam gali būti įdomu išgirsti rimtų, rečiau atliekamų kūrinių, tiek klasiškų, tiek naujoviškų. Kur jis turėtų ieškoti atitinkamo dvasios peno? Vadovaujantis senojo Europos kontinento logika, akys turėtų nukrypti į vienintelį Colorado didmiestį — Denverį. Pasirodo, tai būtų klaidinga. Denverio miestas turi gero lygio simfoninį orkestrą, kuriame groja ir mūsų čello solistas Mykolas Saulius. Tas orkestras turi vieno mėnesio vasaros sezoną, kuris, orui leidžiant, vyksta poetingoje aplinkumoje, Rocky Mountains kalnyno pakraštyje, uolose iškaltoje Red Rock auditorijoje. Tačiau vasaros koncertų programos yra menkesnės už gražią aplinkumą, skirtos plačiai publikai; žymiai įdomesni koncertai vyksta žiemą.

Atgaivintas "mirusių miestas"

Ilgas, nuo birželio mėn. galo iki rugpiūčio mėn. pabaigos ar net rugsėjo pradžios trunkantis koncertų sezonas su įdomia, nebanalia programa ir aukštu išpildymo lygiu, randamas Colorado valstybės ribose gan nelauktoje vietoje: daugiau kaip pusaštunto tūkstančio pėdų (apie pustrečio km.) aukštumoje, atgaivintame "mirusiame mieste" Aspen. Praeito šimtmečio antroje pusėje čia gyvenimas virte virė; šalia brangmetalių karštligės ir "Wild West" stiliaus ekscesų čia atsirasdavo ir kitokių užsimojimų. Pra-

(Nukelta į 4 psl.)

Vasarvietės jau tuštėja — Nuotrauka Juozo Mažeikos

PER ŽYDRĄ DANGŲ, PER JUODĄ NAKTĮ

Donius Remys

LAIKAS Į PRARADIMO DYKUMĄ

Žmonės niekad nemiršta,
ir mirties pažinimo nėra.
Jie išnyksta kaip vienišas
vandens lašas,
kritęs per dangų,
apsvaigęs nuo greičio.
Žmonės niekad negyvena.

Yra tik laikas,
kritimo laikas
per žydrą dangų,
per juodą naktį,
svajonių slėnin
į praradimo dykumą.
Tik senas Dievas,
rūpesčio pilnas,
miršta daugelį kartų
nemirštančio žmogaus širdy,
o rudens begalinėj lietūs
krenta, ir krenta, ir krenta
į niekad nepripildomą,
į amžiais alkaną
praradimo dykumą.

PAŽINIMAS

Padangėse sudužo saulės,
ir degdamos, apsvaigusios skeveldros
ištiško į šalis,
nunešdamos prisiminimų ugnį
ir amžinų svajonių išsipildymo šventyklą
užliedamos dar niekad nematytų,
niekad neliestų
spalvų migla.

Ir aš meldžiaus be žodžių,
kad sustingtų laikas
ir kad galėčiau liesti
nuolat rankomis jausmų,
ne išmaldą, kaip elgeta,
ne auksą, kaip karalius,
ir ne tiesos, kaip nesulaužomo Įstatymo,
ir ne ugnies, kaip plieno krosnys,
ir ne baisios vienatvės,
kaip palikimo kryžiaus,
o tik, kad niekad nepažintos
pažinimo formos
įsispaustų sieloj,
kaip pasiliko
begalybės vieškelio plotmėj
įspaustos niekad neapvilto angelo
mažytės pėdos.

Dinamiškoji Tamošaitienės kūryba

Jos parodos Los Angeles proga

Lig šiol plačiai garsėjusi lietuvių tautinių rūbų ir kilimų audėja **Anastazija Tamošaitienė** pastaraisiais metais ėmė gana kūrybiškai reikštis ir kaip tapytoja. Visoje eilėje parodų šitai buvo labai akivaizdu. Šiuo metu Los Angeles Lietuvių Namuose nuo rugsėjo 9 iki 15 d. d. vyksta lyg ir visos dailininkės naudojamos technikos apžvalginė paroda, išstatant guašo ir aliejaus darbus, o taipgi tautinius drabužius ir kilimus.

Skoningai išleistame parodos kataloge visa A. Tamošaitienės ligšiolinė kūryba **Birutės Nagienės** yra aptariama šitaip:

"Anastazija Tamošaitienė, dinamiškoji ir pati žinomiausioji lietuvių liaudies meno žinovė, puoselėtoja ir kūrėja, neseniai pradėjo reikštis ir kaip originali guaso ir aliejaus dailininkė.

Ji mums atveria turtingą spalvų, stilizacijos ir fantazijos, dramatinių ir mistinių išgyvenimų pasaulį.

Dailininkės audiniuose ir kilimuose stilizacija ir ornamentika, taip charakteringa lietuvių liaudies mene, yra pagrindinai išnagrinėta, išvystyta ir sukoncentruota į naujas galimybes ir atradimus. Tie kūriniai pasižymi ir fantazija ir saiku, figūratyviniais ir grynai abstrakčiniais elementais, tobulu techniškų atlikimu.

Anastazija Tamošaitienė yra gyvas pavyzdys, kaip iš anoniminio liaudies kūrėjo medžiagos prasimuša ir rutuliojasi natūralus, autentiškas dailininkės talentas. Ji apdovanota kūrybišku instinktu ir nepaprasta spalvų atmintim. Jos dinamiška prigimtis išsiveržia per gamtos simbolius nesuskatomoje spalvų skalėje. Ji yra tiesiogiai dramatiška savo spalvų intensyvume ir kontrastuose, spontaniška jų paliejimuose ar užtepimuose, linijų vingiuotuose bėgimuose, mistiška perdavimu paslaptingojo žmogiškosios pasąmonės plano. Visi jos darbai neturi savyje nieko statiško, jie yra pasidavę amžinam judėjimui, keitimuisi, vyksmo tęstinumo dėsniui. Nuolat besifermentuojančios spalvos išsiveržia į paviršių ne tik gyvo ir jauno kūrybinio entuziazmo, bet ir jautrios rankos nešamos.

Kompozicija yra intuityvi, sąmonės neišjieškota ir tuo jai charakteringa.

Emocinis ir vaizdinis gamtos išgyvenimas yra tapęs sukoncentruotu visuotinos, nebūtinai tik lietuviškos gamtos, išgyvenimu, simbolizuojančiu žmogiškuosius išgyvenimus".

(a. r.)

Anastazija Tamošaitienė — **Keliaujančios srovės**
Iš Los Angeles Lietuvių Namuose vykstančios parodos

ŽEMĖ DREBA!

Kantrimas Čibas

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Kai įvyksta katastrofa, nukentėjusius ne taip jau sunku gelbėti, tvarkyti, išgabenti. Nelaimingi žmonės esti sukalbami ir paklusnūs. Tikroji bėda ateina vėliau, kai plačiai pasklinda žinios. Į nelaimės vietą ima veržtis mažiausiai tokiu metu reikalingi smalsuoliai, šiaipjau geraširdžiai žmonės, siūlydamiesi su pagalba, ir landūs vagišiai. Jie visi baisiai trukdo gesinimą, gelbėjimą ir sužeistųjų išvežimą. Beveik visa policija turi gaišti, stabdydama ar tvarkydama jų automobilių susigrūdimą. Pvz., kai 1952 tornado nušlavė kelis Arkansas miestelius, tai po dviejų dienų, atėjus sekmadieniui, prie Judsonia automobilių susigrūdimas tęsėsi per 32 km! Į nelaimės vietą vieni skubėjo ieškoti giminių, kiti siūlė kraujo, daugelis vežė maisto ir drabužių nukentėjusiems. Bet daugiausia buvo žioplių. Net padangėje žioplinėjo daugybė privačių lėktuvų. Kai 1953 tornado nusiaubė Waco, Texas, per 24 pirmąsias valandas telefono stotis turėjo tvarkyti 22.000 tolimų iššaukimų. Atėjo 15.000 telegramų. Koks baisus trukdymas!

Amerikoje žmonės greit atsiliepia į radijo ir televizijos prašymą pagelbėti. Gerų širdžių dideliame krašte nestinga. Gausi pagalba pasipila iš visų pusių. Bet neretai ji sudaro dar daugiau rūpesčių. Imkime tą patį Arkansas atvejį. Sunkvežimis po sunkvežimio vežė suaukotus reikmenis. Miestelyje bežiūrint iki lubų prikrovė išlikusią

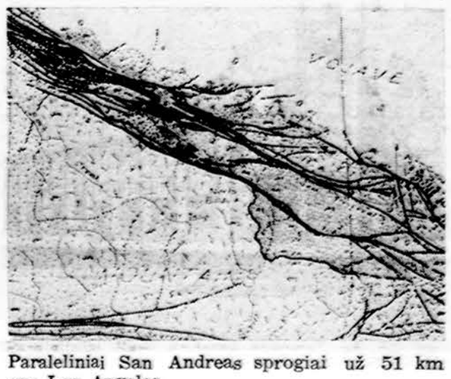

Paraleliniai San Andreas sprogiai už 51 km nuo Los Angeles.

apysveikę salę, po to porą didelių sandėlių, bažnyčią, ugniagesių namus, sporto halę, prekių sandėlį, kimšo į palapines. O kiek teko dirbti visą tą gausybę išrūšiuojant! Nes tarp gerų dalykų buvo suaukota didelė dalis nenaudingo ir net nešvaraus šlamšto.

Iš viso to išmintinga galva turėtų atsiminti: į nelaimės vietą be reikalo neįsk, o jei duodi kokį daiktą, tai duok tik naudingą ir švarų.

Ar saugu gyventi Los Angeles?

Pavojingiausiomis vietomis reikia laikyti tas apylinkes, per kurias tęsiasi didieji sprogiai, prie kurių prieina aukšti (bent 3½ km) kalnai ir jei čia pat prie kranto juoduoja jūros 3 km gelmė.

Los Angeles miestas tuo atžvilgiu laimingas. Jo sprogiai trumpi, nepavojingi. San Andreas praeina už 51 km nuo miesto centro, anapus retai įžiūrimo Baldi arba San Antonio kalno. San Jacinto sprogis eina dar atokiau — už 96 km. (Palygink San Francisco — 13 km nuo San Andreas ir 16 km nuo Hayward.)

Pacifikas ties L. A. negilus. Tikrosios jo gelmės prasideda 95 — 130 km į vakarus, o aukštieji kalnai guli net už 240 km į rytus. Dėl tokio kontrastų nebuvimo, Los Angeles mieste nelauktina didelių žemės drebėjimų. Gal dėl to daug draudimo bendrovių, man teiraujantis, atsakė, jog drebėjimų neimančios galvon. Namų savininkai, sako, neprašo apdrausti, o bendrovių agentai — nesiūlo. (Kitur prie draudimo nuo gaisro tenka primokėti 5% ir už draudimą nuo drebėjimo.)

Menkų drebėjimų Los Angeles apylinkėj gali pasitaikyti. Ypač lauktina ties neramiuoju Inglewood sprogiu. Aš pats prie pat jo (2 km) išgyvenau šešerius metus, bet kitų šešerių jau nebegyvensiu. Senasis namų savininkas pasakojo, kiek vargo turėjęs, nušokdintą namą užkeldamas ant naujų pamatų. Geriau tos bėdos neturėti...

O kaip Lietuvoj?

Gaila, apie žemės drebėjimus Lietuvoje negaliu rasti žinių. Būčiau labai dėkingas, jei kas, išmanydamas, mums "Drauge" apie juos papasakotų. O jei niekas neatsilieps, teks palaukti paskutiniojo Lietuvių Enciklopedijos tomo, kuriame visgi kas nors tuo klausimu rašys. Asmeniškai aš tvirtai tikiu, kad nedidelių drebėjimų Lietuvoj buvo ir dar bus.

O kodėl? Visa šiaurinė Europa, tuo pačiu ir Lietuva, ilgą laiką stenėjo ledynų apklota. Milžiniškas 2 km storumo ledo — sniego sluoksnis visą tą sritį gerokai nuspaudė. Nors ledų laikotarpis pasibaigė jau prieš 15 tūkst. metų, bet žemė galutinai dar neatsitiesė. Vienas Skandinavų pusiasalis kyla smarkiau, o mūsų Lietuvėlė lėčiau. Tas kilimas be žemės drebėjimų neapsieina. Yra gerai žinomi Suomijos drebėjimai. Belgijoj 1938 žemė drebėjo gana smarkiai, — apgriovė keletą miestų. Lenkijoj drebėjo 1958 m. Nuo ledyno atsitiesdama dreba taip pat Kanada ir šiaurinė Amerikos dalis, ypač New England.

Šia proga įdomu priminti darytus stebėjimus ežero Mead (Ariz.) srityje. Colorado upėje pastačius Boulder Dam užtvanką, daugelyje vietų buvo rūpestingai išmatuotas tos apylinkės aukštis. Ir lig tik susitvenkė didžiulis Mead ežeras, iki to laiko buvusi rami apylinkė ėmė drebėti kartais net V smarkumu. Patikrinus matuotų vietų aukštį, rastas 17 cm nuspaudimas. Reiškia, toks nežymus apsunkinimas vertė gilius žemės sluoksnius persitvarkyti ir prisitaikyti prie naujos padėties. Koks tikslus išbalansavimas vyksta visą laiką!

Tai ką bekalbėti apie Lietuvą, kurią savu laiku slėgė 2 km storumo ledynas, o jam tirpstant, Žemaitijoj, rytų ir pietų Lietuvoj susikrovė net 200 metrų storumo apnašų danga? Gal praeis ištisi tūkstančiai metų, kol ten po lietuvių kojomis žemė pakankamai nurims.

(Pabaiga)

COLORADO ATRAKCIJOS

(Atkelta iš 3 psl.)

turtėję prospektoriai ar kasyklų savininkai parsikviesdavo ne tik klounų ar ugnies rijikų: atvykdavo ir San Francisco ar New Yorko operos bendrovės. Aspene ir dabar tebestovi iš tų laikų "Wheeler's Opera House"; yra tai salė, panaši į gilios Lietuvos provincijos gimnazijos ar kino sales. Pats miestelis, po II Pasaulinio karo pilnas sugriuvusių namų miesto centre, kiek gyvenamas tik pakraščiuose, dar atsistatė turistiniame stiliuje. Aspenas tapo atgaivintas dviem frontais: žiemą jis garsėja kaip pašliūžų sporto centras, vasarą — kaip Aspeno Muzikos festivalio bei Muzikos mokyklos. O taip Aspeno humanistinio instituto būstinė.

"Drebulės" miestas

Aspen miestuko pavadinimas kilęs iš gražaus medžio — Colorado Aspen — didžialapės ir baltastiebės drebulės, kuri vietintelė atstovauja lapuočius Colorado kalnuose ir tik didelėse aukštumose užleidžia vietą spygliuočiams. Aspeno apylinkėje tai yra vyraujantis medis, teikiąs nepaprastų spalvų rudens metu. Aspenas guli apie 200 mylių nuo Denverio ir yra iš trijų pusių apsuptas aukštų kalnų. Į šiaurę nuo Aspeno už 40 mylių praeina federalinis plentas nr. 6, kuris, išniręs iš puošnaus Glenwood kanjono, pagal garsiosios Colorado upės aukštupį praeina pro žinomą maudyklių vietovę Glenwood Springs, kur per kiaurus metus atviras didelis natūralaus karšto mineralinio avndens baseinas. Į pietryčius nuo Aspeno antrinis, tik vasarą veikiantis plentas pereina per netoli 13,-000 pėdų aukščio "Indepedence Pass".

Kultūrinės veiklos centras

Idėja Aspene įkurti kultūrinės veiklos centrą kilo pas žinomą Chicagos filantropą Pappkę, vokiečių žydų kilmės. Jis pačiai aukojo įvairioms kultūrinėms institucijoms, jų tarpe ir katalikiškoms. Jis pirmas ir Aspenui paaukojo stambią sumą. Aspeno Muzikos festivalis ir mokykla pradėjo veikti berods nuo 1949. Nuo 1954 m. muzikinė pusė yra remiama "The Music Associates of Aspen, Inc.", Non profit draugijos, su centru New Yorke. Ji yra glaudžiai surišta su "Aspen Institute for Humanistic studies". Ši paskutinė organizuoja dramos kursus bei vaidinimus, o taipgi ir dailininkų kursus bei parodas.

Koncertai ir perkūnija

Aspeno Muzikos festivalis duoda reguliariai tris koncertus savaitėj: trečiadienį, šeštadienį — kamerinius, sekmadienį — simfoninį. Koncertai vyksta didelėj cirko pobūdžio palapinėje, plačioje pievoje už miestelio ribų, 4 val. po piet. Koncerto eigą kartais sutrukdo trumpalaikis lietus su perkūnija: dažnas reiškinys šioje kalnų dalyje; koncertai, tačiau, dėl to nepertraukiami. Kiekvieno koncerto programa apima įvairius stilius: senovišką, romantišką ir naujovišką: klasiniuose numeriuose vengiama "nuvalkiotų" veikalų. Koncertų atlikėjai yra kartu ir muzikos mokyklos pedagogai; yra tai žymios meno jėgos, nors pasaulinio garso koncertantų jų tarpe ne tiek daug: koncertinės estrados pažibos nevisuomet gali ir nori visą vasarą dėstyti ir kartu nuolat dalyvauti sunkiose nekasdieniškų veikalų programose prieš rinktinio skonio publiką.

Simfoninis orkestras susideda iš pedagogų ir geresnių mokinių; jis gal neprilygsta JAV didmiesčių rinkitiniams orkestrams, bet gali įspūdingai atlikti kas savaitę įvairaus plauko programas. Dirigento uždavinys Aspeno festivalyje yra savotiškai sunkus: reikalauja plataus repertuaro pažinimo. Eilę metų čia dirigavo Indijanopolio dirigentas I. Solomon; pernai stipriai pasirodė iš Toronto, Kanados, parkviestas W. Suskind; šįmet pirmą kart pasireiškė lenkų žydų kilmės, iš smuikininkų iškilęs į dirigentus Szymon Goldberg.

"Specialūs įvykiai"

Be reguliarių jau minėtų koncertų, dar kas penktadienį ar šeštadienį vakare būna "special event" koncertai Wheeler Opera salėje, Aspeno miesto centre; jie esti tiek kameriniai ar solistiniai, paskirti ar vienam autoriui, ar kokiam nors laikotarpiui, ar operiniai su mažesnio orkestro reikalaujančiomis senoviškomis ar naujoviškomis operomis. Muzikos mokykla pateikia pašaliniams klausytojams už mažą atlyginimą viešų "Master Class" pamokų, orkestro repeticijų, viešų diskusijų muzikos klausimais, paskaitų ir pan. Didžiųjų koncertų publiką sudaro apie 300 studentų ir nemažas kiekis pašalinių klausytojų. Pieva šalia cirko palapinės ypač savaitgalių koncertų metu esti pripildyta automobilių su visų JAV valstybių, Kanados ir net Europos

Aspeno muzikos festivalių vieta.

numerių lentelėmis. Koncertai palapinėje gali sutalpinti neribotą kiekį klausytojų; sėdimųjų (nenumeruotų) vietų čia visad užtenka. Specialūs koncertai "Operos Namuose" dėl mažos patalpos esti dažniausiai išparduoti; jiems reikalinga iš anksto rezervuoti bilietus.

Šių metų sezonas

Šių metų Aspeno sezonas truko 9 savaites: nuo birželio 26 d. iki rugpiūčio 25 d. Devynių "special events" tarpe buvo: du operiniai vakarai: Mozarto Cosi fan tutte (anglų kalba) ir dvi moderninės trumpos "Darius Milhaud" ir "Vittorio Rieti"; moderninių kompozitorių Ernst Krenek ir amerikiečių Roger Sessions kūrybos vakarai, vokalinis koncertas "Goethes poezija muzikoje", "XX amžiaus stygų kvartetai" ir t. t.

Kaip matome, Aspeno muzikos festivalis sudaro gausią progą pagilinti bei praturtinti savo muzikines žinias ne tik eiliniam muzikos mėgėjui, bet ir profesiniam muzikui.

Central City operos turistams

Savotiškai įdomus yra dar kitas vasaros muzikinis sezonas Colorado valstybės kalnuose, 34 mylias nuo Denverio guli Central City miestelis. Praeito amžiaus antroje pusėje, sidabro karšligės metu, jis turėjęs kartais daugiau gyventojų už Denverį; JAV prezidentui Grantui apsilankius, ten jo garbei vieną gatvės bloką išgrindė sidabro plokštelėmis. Šiuo metu tai yra gausiai turistų lankomas muziejinio pobūdžio miestelis, kiek dirbtiniu komerciniu būdu atgaivintas. Ir Central City turi savo operos rūmus, "sidabriniais" laikais statytus, kiek didesnius už Aspeną. Juose kas vasarą dabar statomos dvi repertuarinės operos (anglų kalba): sezonas trunka 4—6 savaites; operos eina kasdien, pakaitomis, o du kart per savaitę esti du spektakliai: dieną ir vakare. Dainuoja New Yorko operų solistai, ne iš pačių pažibų, bet vis dėlto pirmaeiliai. Spektakliai eina su kiek sumažintu (dėl vietos stokos) orkestru ir apie 30 asmenų choru. Siaurų kėdžių, senoviškas teatras yra aprūpintas sukama scena; šio straipsnio autoriui teko 1960 m. matyti "Aidą", kuri pasibaigė per tris valandas tik su viena pertrauka. Spektaklis buvo itin sumaniai sukonstruotas New Yorko režisierių nedidelėje scenoje; vyriausio žinio ir faraono roles pakaitomis su pasauliškai garsių bosu Wildermann dainavo Amerikos lietuvis Arnoldas Voketaitis — New Yorko City Center operos solistas. Šią kalnų miestelio operą finansuoja "Central City Opera Assn". Ją lanko, suprantama, beveik išimtinai pravažiuoją turistai; spektakliai dažnai esti išparduoti.

Denverio lietuviai

Tiek dėl gamtovaizdžio bei muzikos įspūdžių. Lietuvių kolonija Colorado valstybėje randama tik Denveryje. Ji nėra gausi, bet paskutiniuoju laiku rodo veiklumo; yra LTB skyrius. Pravedant Pavergtų tautų savaitę bendram tarptautiniam komitetui vadovavo lietuvis. Ypač žymus Denverio kolonijos narys yra violončelistas M. Saulius, Denverio simf. orkestro narys, žinomas tarp amerikiečių ir kaip koncertantas kameriniuose sambūriuose ir solo. Neseniai persikėlė iš Clevelando mūsų žymaus veikėjo Pijaus Žiūrio našlė, p. Hypatija Žiūrienė - Šliupaitė, kitados Martyno Yčo žmona, kuri gyvena savo dukters V. Yčaitės - Puplesienės bei žento namuose. Yra ir daugiau veiklių ir inteligentiškų pajėgų. Malonus ir sveikas Denverio klimatas galėtų pritraukti dar ne vieną lietuvį: gražus Colorado kalnų kraštas kas vasarą privilioja vis daugiau lietuvių turistų.

Spaudos ir meno parodose II PLB Seime Toronte
Nuotraukos S. Dabkaus

„Andoros" triumfas Europoje

(Atkelta iš 1 psl.)

Amerikietis teatre ieško pramogos, ne — sunkių tezių

Kas dar paaiškėjo? Ogi, vėl žinomoji tiesa, kad amerikietis teatre ar filme pirmoje eilėje laukia pramogos, jam nepatinka teatrinės pjesės su tezėmis (čia esama ir kitokių nuomonių), kai žiūrovas verčiamas įsimąstyti. Tiesa, "Andorroje" esama ir daug emocingų vietų, keliamas žmoniškumo principas, bet ir čia vėl skirtumai — europiečiai yra pergyvenę totalistinio valdymo siaubą, tos problemos artimesnės, labiau suvokiamos, kaip JAV piliečiui.

Ir viena — Frisch, kuris nekartą savo dramose yra sekęs Brechtą, šį kartą antisemitizmo atveją pavaizdavo ypatingai: nukenčia jaunuolis, visai net nebuvęs, bet tik palaikytas žydu. Tai JAV politikai atrodė nebesuprantama. Dar toji publika negalėjo suvokti, kad Frieschui rūpėjo pavaizduoti ne privataus asmens likimas, bet tikra kolektyvi visuomenės laikyseną. Pasirodė, kad amerikiečiuose, Brechto mados nepaisant, dar vis puoselėjamas "psichologinis" teatras, toks teatras, kai publika scenoje pageidauja surasti save pačią, o čia žiūrėk, kažin koks europietis tai publikai sviedžia kaltinimą: mes visi gyvename toje alegorinėje Andorroje...

Taigi, New Yorke būta daug nesusipratimų. Iš dalies gal kaltas ir tas nelemtas, ilgai trukęs laikraščių streikas, bet ir recenzentai pasirodė besą gerokai šaltoki. Visiškai nesuprato dramos minties Walter Kerr iš "Herald Tribune" (skaityta per radiją), tik vienas Harold Taubmann iš "N. Y. Times" sugebėjo atsiliepti kiek šilčiau. Pasirodo, dramos vertimas, atliktas George Taboris, buvęs ne visai aukštumoje.

Taigi, išvada būtų tokia: Amerikoje tik iš dalies suprantami europinių dramaturgų veikalai ir greičiausiai tas pats pasakytina ir apie JAV dramas Europoje. Juk JAV-se netikusiai buvo suvaidinti ir Ionesco, ir Duerrenmattas. O Frischo "Andorra" tai juk iš dalies — poezija, o ar ją, iš esmės kalbant, galima reikiamai išversti?

Tirs, ar yra gyvybė Marse

Į planetą Marsą apie 1966 metus bus nuleistas įtaisas, maždaug tokio dydžio kaip pieno butelis, ir juo bus tiriama, ar Marse yra gyvybė. Tas įtaisas — gyvybės detekterius — yra pavadintas multivator (sutrumpinta iš žodžių "multiple evaluator"). Jį išrado Nobelio premijos laureatas, Stanfordo universiteto profesorius dr. Joshua Lederberg, fizikas E. Levinthal ir elektros inžinierius L. Hundley. Tas įtaisas yra 10 colių aukščio ir tik 2 svarų sunkumo.

Kai tas įtaisas bus nuleistas ant Marso, jis automatiškai įtrauks dulkes, kurios prilips prie jo sienelių. Indas užsidarys ir į jį įtekės vanduo. Tada, panaudojant specialius chemikalus, tas automatas atžymės, ar tarp įtrauktų dulkių yra enzymų — būdingų gyvybės apraiškų žemėje.

Trumpiausias kelias pasiekti garbės būtų sąžinės labui aukotis tiek, kiek aukojamės garbės besiekdami.

— M. Montaigne

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VĖSINTUVAI
Parduodam • Talsom • Sekm. uždaryta

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3, už dirbtuvės darbą — $10 ir dalys. Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a., PR 6-1063

Tel. GRovehill 6-7875
ALF. STANČIAUSKAS — HEATING and COOLING
(šildymų ir šaldymų įrengimas)
7304 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.

TAIP,
PAS MUS JŪS GALIT PASIRINKTI TAUPYMO PLANĄ PAGAL SAVO PAJĖGUMĄ... APLANKYKITE MUS GREITAI.
4 1/2% DIVIDENDAI UŽ INVESTACIJAS MOKAMI KAS KETVIRTIS METŲ
SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI $10,000 F.S.L.I. KORPORACIJOS
5 1/2% NAMŲ PASKOLOS IKI 25 METŲ, JOKIŲ PRIMOKĖJIMO PABAUDŲ
ST. ANTHONY
SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill.
Telef. 656-6330 & 242-4395
Joseph F. Gribauskas Exec-Secy.
NEMOKAMA VIETA MAŠINOMS

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

VALYMAS
KILIMAI, APMUŠTI BALDAI valomi. Kambariai plaunami ir dažomi. J. RUDIS
Tel. CLiffside 4-1050

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Lituanica Ave.
Tel. FRontier 6-1882

4 1/2%
ON INVESTMENT SAVINGS ACCOUNTS
• TURTAS VIRŠ $25,000,000,00
• REZERVAS VIRŠ $2,000,000,00
• 66 SAUGŪS METAI
• NAUJA DIDELĖ AUTOMOB. PASTATYMO AIKŠTĖ
ALBERT J. AUKERS, President
"Where people make the difference"
DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED • CHICAGO 8, ILLINOIS
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, 9 - 4; Thursday, 9 - 8; Friday, 9 - 6; Saturday, 9 - 1; Wednesday closed.
INSURED

TAUPYK kur tavo pinigai gauna dividendą kas 90 dienų pradedant rugsėjo mėn. 30 d.
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virginia 7-1141
• Turtas $84,000,000 • Ats. Fondas virš $8,000,000 •
54 metų bėgyje Bendrovė visuomet išmokėjo taupmenas pagal pareikalavimą.
◆ PASKOLOS NAMŲ REMONTAMS duodamos be jokių priedinių paskolos sudarymo išlaidų.
◆ NAMŲ PASKOLOS duodamos lengvomis sąlygomis iš žemiausių nuošimčių.
JUSTIN MACKIEWICH, Valdybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH Jr., Prezidentas

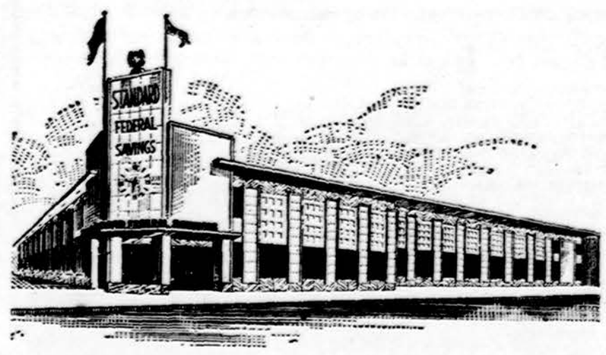

DARBO VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antrad. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

Putnamo bendrabutiečių mergaičių išpildomos lie tuviškosios vestuvės prieš filmavimo aparatą

PROJEKTŲ TVANUOS BEBRAIDŽIOJANT

Viena mintis apie tikrai apčiuopiamą dalyką

ALB. BARANAUSKAS, Waterbury, Conn.

Bene pats būdingiausias kiekvienos tremties bruožas, tai nenuilstamas projektavimas. Netekus po kojomis tvirtos žemės, savaime pradedama grabaliotis padebesiuose. Ir juo labiau atitrūkstama nuo tikrovės, tuo daugiau paduodama vadžių fantazijai — koks gi reikalas varžytis, jei jau vis tiek nieko neišeina?

Kad ir mūsuose — baisi projektų infliacija. Diena iš dienos laukiu spaudoje iškeliant mintį apie trispalvės raketos šovimą į mėnulį, norint jį užimti Alto, Vliko, PLB, ar ir visų trijų vardu ir tenaitės įkurti tikrąjį, savąjį hondūrą. Tačiau tuo tarpu, nesisavindamas tos genialios erdvinės idėjos, noriu užsiminti apie šį tą kuklesnio, įdomaus kaip tik tuo, jog tai visai nepanašu į didžiąją dalį mūsų projektų.

Stačiai kalbant, mūsų projektai bei idėjos, ypač ten, kur tai liečia lietuviškos kultūros kūrimą arba iškėlimą, lieka projektais daugiausia dėl šių priežasčių: vieni — kad, užgimę pernelyg karštose galvose, ataušta taip pat greitai, kaip ir užvirę; antri gi, kad pasirodo nepritaikomi jokiai tikrovei; treti vėl, rimti ir praktiški — dėl to, kad jų įkūnijimui reikia platesnio dėmesio ir pritarimo. Jei kas, didelei visų nuostabai, ir išsipildo, tai tik todėl, kad sumanytojai įstengia ar sugeba apsieiti savo pačių jėgomis — kaip Kapočius su enciklopedija, ar Zobarskas su knygomis anglų kalba.

Projektas, apie kurį čia noriu pakalbėti, skiriasi nuo daugelio kitų tuo, kad jis, tiesą sakant, jau nėra joks projektas, o visai apčiuopiamas dalykas — toks, kurio jau galima pasižiūrėti ir kitam parodyti; ne mintis, o faktas; ne tik sugalvotas, o jau ir padarytas. Telieka pasinaudoti. Tačiau jo pritaikymas naudojimui dar reikalauja pastangų, ir čia, deja, sunku apsieiti be visuomenės paramos.

Konkrečiai, tai liečia dienos švieson iškėlimą bent mažos dalelės to lobio, kurį mūsų tauta šimtmečiais sukaupė savo kūryboje ir papročiuose. Sumaniai naudojamas, jis gali atnešti stambias įplaukas ne tik saviems lietuvybės palaikymo reikalams, o ir Lietuvos vardo pagarsinimui tarp svetimųjų. Kaip didžiai nūn JAV susidomėta folkloru — tiek amerikietiškuoju, tiek ir anų tautų, kurių nariai apgyveno šitą kraštą. Filmų bendrovėms, televizijai, universitetams, plokštelių bei knygų leidėjams tokios medžiagos tik paduok. Tačiau reikia, kad jau būtų juodu ant balto — katės maiše čia Amerikoje niekam neįsiūlysi.

Su šia mintimi po savo juodais nuometais, Putnamo seselės, paruošę savo bendrabučio mergaites, įscenizavo autentiškas, be jokio priekaišto meniškai ir etnografiškai, lietuviškas vestuves. Jomis susidomėjo jaunas akademikas, filmavimo ir režisūros specialistas, p. Paulius Jasiukonis, nūn tarnaująs Yale universitete Filmo Departamente, tenykštėse laboratorijose pagaminęs amerikietiškiems klientams eilę įvairių filmų. Valandžiukei iš ten nuskolinęs brangiuosius įpaveikslinimo prietaisus, jis šitas vestuves įamžino 16 mm juostelėse, su garsais ir natūraliomis spalvomis, kurių užtektų daugiau valandai rodymo.

Negatyvai išaiškinti, belieka darbą tęsti toliau. Bet filmo mene, taip kaip, sakysim, ir rašant romanus, tai dar tik pati pradžia. Kitas, kur sąžiningesnis, romanistas, savo kūrinėlį perrašo ir perdirba bent dešimtį kartų; beveik tiek pat kartų reikia perdirbti ir filmas — tik čia jau nėra atsiprašymo, nes tai grynai techniška reikiamybė.

Iksiol p. Jasiukonis vertėsi vien savo bei savo prietelių lėšomis — atsirado vienas kitas geradaris ir iš šalies — kadangi aukojant savo, kaip profesionalo, darbą, tekainavo medžiaga. Tačiau galutinas filmo privedimas prie ekrano dar pareikalaus bent pusketvirto tūkstančio — taip pat, didžiąja dalimi, tik medžiagai. Ar neatsirastų, kas palengvina jam šią naštą savo finansine parama, kad ir nežymiu asmenišku prisidėjimu?

Tiems, kurie rimtai susidomėtų, galima paminėti štai ką: darbas jau atliktas, belieka jį apipavidalinti; dirba tikras, pripažintas profesionalas; filmas bus pagamintas tiek lietuviškai, tiek ir su angliškais įrašais bei naracija; juo jau pareiškė susidomėjimo Kolumbijos, Urbanos ir Š. Karolinos universitetai; bet koks pelnas, jei jo būtų, eis į lietuviškų filmų gamimo fondą "Litu - Filmas" bendrovės vardu; galiausiai, jei ir nebūtų rasta pritarimo lietuviškoje visuomenėje, darbas bus tęsiamas toliau, tik, savaime aišku, mėnesiai tada ištįstų į metus — tie iš mūsų, kur jau netaip jauni, gali filmo niekad ir nepamatyti. Ar ne mūsų pareiga šį darbą paremti ir pagreitinti?

Aukas prašome siųsti aktoriui Algimantui Žemaitaičiui, prie kurio pareigų kaip "stage manager" prisidėjo ir iždininkystė. Adresas: Algimantas Žemaitaitis, 523 Highland Avenue, Waterbury, Conn.

Tesudunda tad lietuviškos vestuvės plačiuosiuose ekranuose, tiek prieš mūsų jaunimo akis, tiek ir prieš amerikiečių, kuriems Lietuvos vardas nors tokiu būdu paliks atmintyje — kaip tolimos, egzotiškos dainų ir melodijų, piršlių ir svočių šalies.

Saulėtasis optimizmas

Prisidėk prie tų, kurie visuomet spindi pasisekimo, sveikatos, džiaugsmo, kūrybos ir pagalbos mintimis ir visur aplinkui save skleidžia saulės šviesą. Tai yra tie žmonės, kurie pasaulį padaro naudingą, svetimas naštas palengvina, gyvenimo smūgius sušvelnina, sužeistuosius aptvarsto, o nupuolusius ir nusivylusius vėl pastato.

O. Swett Marden

LIETUVIŲ PREKYBOJE TERRA
3237 West 63rd St., Chicago 29, Ill., tel. 434-4660
Gintaras, puošmens ir brangenybės, lietuviškos knygos ir muzikos plokštelės, kristalas, stalo sidabras, japonų ir bavarų porcelano servyzai, meniškieji odos dirbiniai ir d. kt.

KVIEČIAME APLANKYTI MŪSŲ NAUJAS PATALPAS

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
INSURED
4 ½%
FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER
Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas.
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. .... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. .... 9 v. r. iki 5 v. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

"PAŽANGOS" garaže speciali kaina
MUFLERIAMS ir STABDŽIAMS
SINCLAIR HC GASOLINE
PASITEIRAUKITE KAINAS. PATIKRINIMAS NEMOKAMAI, STABDŽIUS AR MUFLERĮ UŽDEDAMI PER 2 VAL.
SINCLAIR GAZOLINO STOTIS
2637 W. 47th St. Chicago 32, Ill. Tel. LA 3-9663
NAMŲ TEL. YA 7-7215 SAV. A. J. STANEVIČIAI

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

DAINA ELECTRONICS
Sav. Inž. A. Semėnas
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

Karštame ore nesivarginkite valgių gaminimu.
STAR'S RESTAURANT
Pietūs — Pusryčiai — Užkandžiai.
Steaks — Shrims — Vištiena.
Penktadieniais kepta žuvis.
Būsite aptarnaujami vėsioje, patogioje patalpoje.
3950 W. 26th St. 762-7773

DENTURES REPAIRED
or restored, also new
Plates made
DENTAL LABORATORY
1555 N. Milwaukee Ave.
Tel. EV 4-8316

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER — RUGSĖJO 12, 13, 14 D. D.

SOUTHERN COMFORT 100 Proof LIQUEUR	Fifth	$3.89
JUPITER RARE 25 YR. OLD BRANDY IMPORTED FROM GREECE	Fifth	$4.79
CANADIAN HOST RARE CANADIAN WHISKY	Fifth	$3.39
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth	$4.89
RICCADONNA IMPORTED, Dry or Sweet Vermouth 30 oz. Bottle		$1.29
SAZERAC COCKTAIL 70 Proof	Fifth	$2.98
MOHAWK ROCK & RYE 60 Proof	Quart	$2.69
SCHENLEY COCKTAILS MARTINI, Manhattan, Whiskey Sour, Old Fashion, Daiquiri	⅔ Quart	$2.29
J. W. DANT 12 yr. Old Old Style WHISKEY	Fifth	$3.09
TUBORG IMPORTED BEER Case of 24—12 oz. Bottles	Case	$6.95

FRANK'S T.V. & Radio, Inc.
3240 S. HALSTED STREET
Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijos, radio, stereo aparatų, oro šaldytuvų - air conditioner. Pardavimas ir taisymas.
Telefonas: CA 5-7252

SIUNTINIAI — DOVANOS Į SSSR
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshposyltorg)
EXEKUTYVIS OFISAS
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522

SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Klijentų patogumui prie mūsų firmos įstaigų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RŪSIES PREKIŲ

Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.

MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEWOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.	1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980

VALANDOS
Pirmad nuo 12 iki 8 po piet
Antrad. nuo 9 iki 4 v. po piet
Trečiad. uždaryta visą dieną.
Ketvirt. nuo 9 iki 8 po piet
Penktad. nuo 9 iki 8 po piet
Šešt. nuo 9 iki 12:30 po piet

4½% on investment accounts

Chicagos Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausioji ir mūsų klijentų patogumui puikiausiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.
Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. GRovehill 6-7575 Chicago 36, Illinois
Member of Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois

Kultūrinė Kronika

● **Lituanistinės disertacijos Amerikoj.** I) Aroson HOWARD: American Doctoral Dissertations in the Fields of Slavic and East European Languages and Literatures — išspausdinta žurnale: "The Slavic and East European Journal". Vol. VII, Number 1, Spring 1963 (Editor: J. Thomas Shaw, University of Wisconsin, Madison). Iš autoriaus sudaryto sąrašo matyti, kad JAV universitetuose 1928—1962 metų laikotarpyje buvo apgintos iš viso tik 9 lituanistinės ar lietuvių autorių slavistinės disertacijos. Disertacijų autoriai yra šie: 1) Frederick Turnbull Wood (1928); 2) Francis Edmund Galline (1940); 3) Ruth L. Perace (1949); 4) Walter C. Jaskievicz (1951); 5) William R. Schmalstieg (1955—56); 6) Antanas Klimas (1955—56); 7) Kostas Ostrauskas (1957—58); 8) Aldona Slepetys (1957—58); 9) Farnk Rimvydas Silbajoris (1961—62).

● **A. L. Dailininkų Sąjungos** narių skaičius nuolatos auga. Pastaruoju laiku pareiškimus įstoti į Sąjungą atsiuntė dail. Irena Jackevičaitė - Petraitienė, išpopulerėjusi savo kūriniu "Pavergtoji Vilnija" (buvusiame Karo muziejuje) ir dail. Jonas Andrašiūnas. Abu gyvena Los Angeles. Taip pat pareiškė norą įstoti į Sąjungą George Gedeikis, senųjų lietuvių ateivių naujo prieauglio dailininkas. Pastarasis yra čikagiškis.

● **Prof. dr. Vytautas Vardys,** dėstąs politinius mokslus Wisconsino universitete, Milwaukee, baigia paruošti anglų kalba dokumentuotą veikalą apie pokarį Lietuvą. Knygoje bus plačių žinių apie partizanų veiklą, istorinių duomenų ir daugybė žinių, kurios šiuo metu reikalingos svetimtaučiui ar net lietuviui žinoti apie Lietuvą. Atskirus straipsnius rašo savo sričių specialistai. Knyga bus įteikta išleisti vienai didžiųjų JAV leidyklų.

● **"Pro Geležinės Uždangos plyšį".** Tai pavadinimas naujausios Pr. Alšėno knygos ,kurią leidžia P. Enskaičio vadovaujama knygų leidykla "Rūta" Hamiltone. Leidinys priruošiamas ofseto spausdinimui, nes leidykla turi ir savąjį ofsetą. Knyga bus iliustruota. Joje yra šie skyriai:

Kazys Yakutis, Worcestery, Mass., gimęs lietuvis dainininkas-baritonas, su dideliu pasisekimu koncertavęs Naujojoj Anglijoj, Californijoj ir kviestas į Rueno ir Paryžiaus operas. Šiame žemyne Yakutis yra dainavęs visoje eilėje operų pagrindines partijas., kaip tai — Germonto "Traviatoj", Papageno "Magiškoj Fleitoj", dr. Malatesto "Don Pasquale", Figaro "Sevilijos Kirpėjuje" ir kitur. Gyvendamas Worcestery Kazys Yakutis dalyvavo Liet. Vyčių veikloj ir giedojo Šv. Kazimiero parapijos chore.

1. Iš anapus "geležinės uždangos" atvykusiųjų pasakojimai, 2. Sujauktos buities vaizdai, 3. Tikinčiųjų persekiojimas, mokyklos ir jaunimas, 4. Literatūra ir menas pavergtoj Lietuvoj, 5. "Mums, kaip mažiesiems paršeliams..." (laiško žodžiai iš Lietuvos), 6. "Likau viena, kaip smilga stepėje" (laiško žodžiai iš Sibiro), 7. Gražusis mūsų Kaunas okupacijoj).

Kaip matosi is įžangínio žodžio — "Kaip aš gimiau" (knygos pasipasakojimas), šis leidinys (geriau pasakius, jo idėja) gimusi leidėjo Pr. Enskaičio iniciatyva, kuris šią knygą pasiūlė autoriui paruošti, tardamas:

"Metams bėgant, mes išnyksime, kaip dūmas, neblaškomas vėjo, anot amžinos atminties Maironio, o su mumis — išnyks ir gyvieji liudininkai apie tai, ką raudonieji su mūsų pavergta Tėvyne darė ir tebedaro. Mūsų jaunoji karta, toli gražu nebepajėgs perprasti ir įžvelgti klastingų raudonųjų machinacijų, skandinamų suktos propagandos jūroje. Mums, dar gyviems esant, todėl reikia, kas galima, užfiksuoti raštu, ypač knygų pavida'e..."

Knygon telpančioji medžiaga — surinkta iš lietuviškosios ir kitomis kalbomis spaudos — laikraščių ir žurnalų, taip lygiai — atvykusiųjų iš anapus "geležinės uždangos" pasipasakojimai, laiškų ištraukos iš pavergtos Lietuvos ir Sibiro, taip pat radijo pranešimai ir t. t.

Pirmasis knygos skyrius — 25 puslapiai jau paruošti spaudai, iškoreguoti, pritaikytos iliustracijos, etc. Kitų skyrių paruošimas — tęsiamas.

Knyga bus nemažo formato — per 200 psl. Galimas dalykas, ji skaitytojus pasieks apie šių metų Kalėdas.

● **Kritikuojamas ne tik Lankauskas, bet ir Sluckis, Mieželaitis.** Dvejuose "Literatūros ir Meno" numeriuose (30—31) Z. Grigoraitis gerokai sukritikavo ne tik Sniečkaus ir kitų pultą rašytoją R. Lankauską, bet ir iš pačių kritikų pasigedo principiškumo. Lankauskui dar kartą priminta, kad jis rūpinęsis daugiausia formos klausimais, o Sluckis išbartas dėl spaudoje jo paskelbtų pasisakymų literatūros klausimais. Jei Sluckis kūryboje išlaikąs aukso vidurį, tai publicistikoje blaškąsis, pagal Grigoraitį, skelbdamas per ankstyvas mintis apie "pasaulinę kalbą".

Dar liūdnesnis esąs lenininės premijos laureato E. Mieželaičio ir kitų poetų polinkis kurti abstraktine, filosofine linija. Tai esanti dabar Lietuvoje kuriančių poetų blogybė, kuriai pasidavęs ir pernai išleistame poezijos rinkiny E. Mieželaitis ("Autoportretas. Avioeskizai"). Esą blogai, kad kai kurie kritikai tiek pas Mieželaitį, tiek pas kitus poetus radę ir teigiamai įvertinę abstraktų grožio kriterijų. Tai nebeatitinka Grigoraičio propaguojamai partinei linijai.

J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE – naujose patalpose
2715 West 71 Street, Chicago 29, Ill., tel. 471-1424

Rasite didelį įvairių prekių pasirinkimą, kai kurias paminėsime:
1. Visas liet. knygas, plokšteles, žurnalus, laikraščius — trumpai pasakius visą liet. spaudą.
2. Gintaro, odos, medžio ir kitus meno kūrinius su Lietuvos vaizdais, kurie primena mūsų Tėvynę.
3. Rašomas mašinėles su liet. ir kitų kalbų raidynais.
4. Laikrodžių OMEGA ir kitų fabrikų įvairiausių rūšių.
5. Siuntiniai siučiami į Lietuvą ir kitus kraštus ir Jiems įvairių medžiagų ir kitų prekių tinkamų siuntimui.
6. TAISOMI LAIKRODŽIAI, RAŠOMOS, siuvamos ir skaičiavimo mašinos prityrusių specialistų.

Visko išvardinti neįmanoma, ką bepirktumėte, pasiteiraukite J. KARVELIO PREKYBOS NAMUOSE, 2715 W. 71 St., Chicago 29, Ill., tel. 471-1424.

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

INVENTORINIS
IŠPARDAVIMAS
INVENTORINIAME IŠPARDAVIME PIRKSITE VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

REMODELING SPECIALIST
Bathrooms, kitchens, sidings, rumpus rooms, room additions, etc.
No money down, long term financing. CHIAGOUKIS BUILDERS, RA 6-7676.

Spic & Span maintenance Service
FLOORS SCRUBBED & WAXED
Maintenance Service
Walls Washed ● Windows Cleaned
Hrdwd. Flrs. sanded-clnd. or refin.
BONDED & INSURED
HU 3-4790, DAYS 643-9334, EVES. Residential & Commencial

AMERICAN CONTRACTORS
1—GENERAL REMODELING
2—YEARS OF EXPERIENCE
3—VERY LOWEST PRICES
4—TOP QUALITY WORK ONLY
5—CALL AND BE PLEASANTLY SURPISED
631-2750.
9 A.M.—9 P.M.

CARPENTER, 20 YRS. EXP.
Can do all work myself. Specialing in basement and attic flats.
Talk to me now!
GA 5-5666

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

5%
Interest
Paid on 12 Month
TIME DEPOSITS

For complete information write
HOME INDUSTRIAL BANK
9975 EAST COLFAX
DENVER 8, COLORADO
Please send me detailed information about 5% interest on Time Deposits.
..... name
..... street address
..... city zone state
Check or money order encl.

KVALIFIKUOTOS RANKOS ir AKYS

Ne visi vaistai yra pagaminami vaistų gaminimo laboratorijose. Daugelį receptų mes turime išpildyti tik iš užrašų. Tokiu atveju tik tikslus pasvėrimas ir išmieravimas yra labai svarbu. Kai mes išpildome receptą, Jūs galite būti užtikrinti, kad jį tiksliai išpildysime, kaip daktaro užrašyta.
Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie veikia pasekmingai. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujausių ir vėliausių išrastų.
DARGIS DRUG STORE
CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette Road
Tel. HEmlock 4-6050
PRESCRIPTION
VALANDOS:
Kasdien 9:30 v. r. iki 9 val. vak.
Šeštad. 9:30 v. r. iki 6 v. v.
Treč. ir sekmad. uždaryta.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, Inc.
savo klientų patogumui atidarė naują skyrių miesto centre
176 West Adams St. (Chicago 3, Ill.) tel. STate 2-0796

Dabar galite jų prityrusiu kelionių patarnavimu pasinaudoti 2451 SO. OAKLEY AVE., YArds 7-3278 6 dienas savaitėje, o miesto centre nuo pirmadienio iki šeštadienio.
Abiejuose skyriuose sutvarkys jums kelionės dokumentus, parūpins bilietus lėktuvais, traukiniais, laivais ir autobusais keliauti Europoje, AZIJOJE ar kituose kontinentuose, o taip pat ir P. Amerikoj, Kanadoj ir pačioje Amerikoje įvairiose vietose.

VOSYLIUS FOOD MART
2433 W. 69th St., Tel. PR 6-2113

Gamina ir parduoda lietuviškas rūkytas dešras, skilandžius, įvairią rūkytą ir šviežią mėsą. Liet. sūriai, saldainiai, medus, delikat., grocery prekės.

TAUPYKITE MUTUAL FEDERAL SAVINGS SAUGIOJE, LIETUVIŠKOJE TAUPYMO BENDROVĖJE, KURI PASIŽYMI SAVO REKORDU:
- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Dabartinis mokamas dividendas 4½% visose taupymo sąskaitose.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $10,000.
MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association
Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.
ĮSTAIGOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 v. Ketvirtadieniais nuo 9 v. iki 8 v., šeštadieniais nuo 9 iki 1 v. Trečiadieniais uždaryta visą dieną.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YA 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Vėliausio stiliaus batai visai šeimai
3335 So. Halsted Street
Chicago, Illinois
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

STABDŽIŲ TAISYMAS IR NAUJŲ ĮDĖJIMAS
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS
(BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Perskaitę Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

Prof. Zenonas Ivinskis su žmona Paulina ir sūnum Kęstučiu. Ivinskis šiuo metu skaito Lietuvos istorijos kursą Bonos universitete V. Vokietijoje

NAUJI LEIDINIAI

● **Gerald Reitlinger, EIN HAUS AUF SAND GEBAUT** Hitlers Gewaltpolitik in Russland 1941—1944 (Hitlerio smurto politika Rusijoje 1941/44). Leidykla: Bertelsmann Guetersloh. 544 puslapių su žemėlapiu.

Ne vienas karinis ir politinis publicistas po karo yra pabrėžęs, kad hitlerinė Vokietija pereitame kare padarė didelę klaidą, kai žygiuodama prieš Sovietų Sąjungą, nemokėjo tinkamai įvertinti Lietuvos, Latvijos, Estijos, Ukrainos ir kitų tautų laisvės ir nepriklausomybės troškimo ir tuo būdu buvo paraližuotas tų tautų pasiryžimas aktyviai, gink'u rankoje, dalyvauti žygyje prieš Sovietų Sąjungą. Dabar pasirodė dar viena knyga, kurioje apie tai nemažai rašoma.

Knygoje plačiai atvaizduojamas nacionalsocialistų nesugebėjimas panaudoti antisovietinius veiksmus Pabaltijo kraštuose ir Ukrainoje. Nagrinėdamas hitlerinės vadovybės Rytų Europos politikos užkulisius, autorius aiškina, kad toje vadovybėje buvusios dvi srovės. Vieni Hitlerio patarėjai (galima sakyti, ir pats Hitleris) buvo nuomonės, kad Vokietijai plėstis į Rytus pirmiausia reikalingas totalinis laimėjimas. Kita mažiau įtakinga grupė buvusi nuomonės, kad karinis Vokietijos laimėjimas esąs negalimas, kol Sovietų Sąjungos (nerusiškos) tautos iš vokiečių pusės negauna jokių tikrų pažadų, teikiančių geresnės ateities viltį toms tautoms. Tai buvo dvilypumas, kurio nepajėgta išspręsti iki pat karo pabaigos.

● **LIETUVOS VYČIAI AMERIKOJE.** Katalikiškojo jaunimo organizacijos penkiasdešimties metų veikimo žymesnieji bruožai. Surinko ir redagavo **Ignas Sakalas.** Išleista organizacijos lėšomis. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoje. Iliustruotas, didelio formato leidinys, 160 psl., įrištas į kietus viršelius. Tai kondensuota šios reikšmingos čionykščio mūsų jaunimo organizacijos istorija, atpasakota autoriaus pamečiui nuo Vyčių Steigiamojo Seimo 1913 metais iki šių dienų. Labai gausu įvairių nuotraukų, kurių yra beveik tiek pat, kaip ir paties teksto. Trečdalį leidinio užima panašiai atpasakota organizacijos istorija angliškai. Ši knyga ir ateityje turės išliekančios vertės, norint pasekti lietuviškos veiklos raidą šiame krašte.

● **LIETUVIŲ DIENOS.** 1963 m. rugsėjo mėn. Nr. 7. Pagrindinė sąsiuvinio medžiaga sukasi apie Nepaprastąją ateitininkų konferenciją ir II-jį PLB Seimą. Iliustracijose akcentuojama A. Tamošaitienės kūryba. Jos parodos Los Angeles proga skelbiamas interview su dailininke. Lengvam pasiskaitymui duoklė: Tininio novelė "San Francisco rūkas" ir A. Gustaičio lietuvio B. Rozinsko kelionės per Atalntą su jachta aprašas. Poezijos puslapyje randame porą puikių V. Šlaito eilėraščių iš ruošiamo naujo rinkinio "Antroje pusėje".

● **Janina Narūnė, SUTEMOS.** Dienoraštiniai posmai. Spausdinta 1963 m. JAV Miami, Florida. Išleido Janina Paukštienė. Tai našlės poezija, skirta savo mirusiam vyrui prof. Kaziui Pakštui. Rinkinys skoningai sutvarkytas, 48 psl., vietomis blykstelėja nemeluoto nuoširdumo, elegiškos nuotaikos posmais, kaip pavyzdžiui:

Pasodinsiu radastas prie tavo kapo,
Sužydės, kaip ugnys raudonai,
Užsidegs, kaip žvaigždės, kur tau šneka,
Mirga ir liepsnoja amžinai...

NUOMONĖS IR PASTABOS

Ar steigtini dvikalbiai darželiai?

Montessori dr-jos pirmininkė St. Vaišvilienė pasikalbėjime su "Draugo" bendradarbiu ("Dr." 1963 8. 30) pareiškė, kad įsigytuose Vaikų Namuose Chicagoje "klasių skaičius gali didėti. Jų augimas priklausys nuo paklausos. Galimybė augti į dvikalbę mokyklą yra labai plati, nes montesorinėj klasėj gali būti naudojamos kelios kalbos greta". O dvikalbė mokykla pasidarys tada, kai neatsiras pakankamai lietuvių vaikų. Tada, anot mok. Vaišvilienės, "kitos išeities nebus, kaip sudaryti antrą grupę angliškai kalbantiems".

Tame pasikalbėjime visai nekeliamas klausimas, ar dvikalbis vaikų darželis (ar židinėlis) yra naudingas lietuviškojo auklėjimo požiūriu. Čia, kaip atrodo, pirmoje eilėje statomas nupirktojo namo išsimokėjimo klausimas. Mat, išsimokėti lengviau, kai yra daugiau mokyklą lankančių vaikų, o jų lankyti gali daugiau, nes "šiuose namuose klasių skaičius gali didėti".

Paskaičius tokį pranešimą, iš tikrųjų darosi labai liūdna, kad lietuviškojo švietimo reikalą lydi tokia baisi nesėkmė — negalime vien lietuviškai mokyti savo vaikų net vaikų židinėly ar daržely. Net tokioj Chicagoj neįstengiame turėti grynai lietuviško darželio, ir vien todėl, kad tam reikalui namas nupirktas per didelis... Dėl namo turime atsisakyti nuo vienakalbio darželio, dėl pinigų nuo grynai lietuviškojo auklėjimo.

Bet jeigu iš tikrųjų niekaip negalima namo pritaikyti prie lietuviškojo reikalo, o reikia lietuviškąjį reikalą taikyti prie namo, tai kyla klausimas, ar iš viso tokie dvikalbiai darželiai lietuviams, vertinantiems lietuviškąjį auklėjimą, yra pageidautini. Kyla klausimas, ar iš tokio darželio daugiau naudos, ar žalos. Šių dienų pedagogai, kiek žinau, pripažįsta, kad per ankstyvas kelių kalbų iš karto mokymas aplamai vaikui nėra naudingas. Bet visai neabejotinai jis nėra naudingas lietuviui vaikui, kurį norime pakankamai išmokyti gimtosios kalbos. Mūsų sąlygomis yra nepaprastai svarbu, kad bent iki 5-ių amžiaus metų vaikas kalbėtų tik lietuviškai. Tik tokiu atveju jis pajėgs įpratinti kalbos padargus taisyklingai ištarti gimtosios kalbos garsus. Tik priešmokykliniame amžiuje padėjus tinkamus gimtosios kalbos pagrindus ir vėliau reguliariai vaikui padedant, galima išmokyti gimtosios kalbos pakankamai. Bet kai vaikas neišvengia nelietuvių kalbos įtakos namų aplinkoj ar patenka tokion pat įtakon vaikų daržely, tai tinkamai išmokyti gimtosios kalbos iš tikrųjų yra nepaprastai sunku. Todėl teisingai PLB Kultūros Tarybos pirmininkas profesorius Puzinas Kultūros kongrese pasakė, kad dvikalbiai darželiai nesteigtini, nes lietuviškuoju požiūriu jie nenaudingi. Leidimas vaiko į tokį darželį tegali būti pateisinamas tik tuo atveju, kai vaikas namuose paliekamas nelietuvių priežiūroj, jeigu jis neina į darželį. Bet tai yra išimtinė padėtis.

Aplamai darželio reikšmės nereikia perdėti. Jis yra naudingas, bet nėra toks būtinas, kaip kai kas įsivaizduoja. Juk daugumas vaikų darželio nemato, ir niekas dar neįrodė, kad darželio auklėjimas būtų sėkmingesnis, negu tinkamas auklėjimas šeimoje, ypač kur yra ne vienas vaikas. Todėl susipratusi lietuviška šeima, kuriai tenka pasirinkti auklėjimą dvikalbiame darželyje ar namuose, visada pasirinks šią pastarąją galimybę, nes namuose visada galima užtikrinti auklėjimą viena kalba.

L. Dambriūnas,
PLB Kultūros Tarybos vicepirmininkas

LENKŲ KOLONISTAI VILNIAUS KRAŠTE

1922 m. Vilniaus krašte duota žemės kovoje prieš Lietuvą pasižymėjusiems gen. Želigovskio kariams: 6 generolams, 7 pulkininkams, 6 majorams, 10 kapitonų, 31 leitenantui, 10 seržantų ir 3 eiliniams kareiviams. Be to, 1921 - 1924 m. būvyje, įsakymu iš Varšuvos, įkurdinta buvusių karių lenkų Vilniaus - Trakų apskrityje 166 ūkiuose, Švenčionių apskrityje — 36 ūkiuose, Ašmenos apskrityje — 41 ūkyje, Brėslaujos apskr. — 21 ūkyje. Viso, vadinas, 264 ūkiuose. Vien po 1933 metų Vilniaus-Trakų apskr. 192 kolonistai gavo per 2000 ha.

J. Cicėnas (iš Vilniaus tarp audrų)

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
Mes pranešame savo seniems klijentams, o taip pat naujiesiems, kuriems mes patarnaujame, kad mūsų firma tęsia siuntinių persiuntimą į Sovietų Sąjungą.
Mes esame įgalioti V. O. VNESPOSYLTORG priimt siuntinių siuntimą ir mes garantuojam, kad siuntiniai bus pristatyti labai skubiai.
Visi mūsų skyriai turi didelį pasirinkimą siuntiniams reikmenų (audinių, odų ir t. t.) labai prieinamomis kainomis.
Visi mūsų skyriai suminėti žemiau kuo geriausiai jums patarnaus pagal kiekvieno individualius pageidavimus.

● NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue	AL 4-5456
● NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street	CH 3-2583
● BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-4952
● BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-6808
● ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street	CH 9-6245
● BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
● SOUTH BOSTON, Mass. 359 West Broadway,	Tel. 268-0068
● BUFALLO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
● CHICAGO 22, Ill., — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
● CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
● CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
● DETROIT, Mich.,—7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
● GRAND RAPIDS, Mich. — 606 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
● HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campau	GL 7-1575
● HARTFORD, 14, Conn., 200 Franklin Ave.	Tel. 233-8030 ir 246-0215
● IRVINGTON 11, N. J. — 762 Springfield Ave.	ES 2-4685
● YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue	RI 3-0440
● LOS ANGELES 22, Calif.—960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
● LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street	FO 3-8569
● NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
● NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
● PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
● PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
● PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave.	PO 5-5892
● PITTSBURGH 3, Pa, — 1015 S. Carson Street	HU 1-2750
● SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
● WATERBURY, Conn. — 6 John Street	PL 6-6766
● WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2668
● YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave.	GR 6-2681

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NĖDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
Lietuvių B-vė
WORLD PARCEL SERVICE
2715 W. 71st Street
Chicago 29, Ill. Tel. 471-1424

MASTER DECORATING
DAŽYMAS — DEKORAVIMAS (VIDUJE ir IŠ LAUKO). UNIJA. DRAUDIMAS
Skambinti Algimantui Dikiniui
Tel. GA 5-5867.

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS AUTOMOBILIŲ PATAISYMAI
Sav. ST. ŠČERBA LA 3-1790
4318 S. Western, Chicago 9, Ill.

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
ir apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS
Registruota U.S. Department of Justice ir paskelbta U.S. Department of Commerce.
COSMOS PARCEL EXPRESS, Corp.
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. — CA 5-1864
ir
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2439 W. 69 St., Chicago 29, Ill.
Tel. — WA 5-2737
E. ŽUKAUSKAS

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

4½% current dividend — **5%** on investment bonus
INSURED
4½% DIVIDENDŲ MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
Už 4 metų investavimo bonus mokame 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po ½% už kiekvienus metus, 4 metams pražjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta: ketvirtad. 9 v. r. — 8 p. p.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
STABDŽIAI, SANKABOS (CLUTCH), TRANSMISIJOS — (Standartinės ir Automatinės). TUNE-UP'S IR MOTORŲ REMONTAS
5759 So. WESTERN AVE., Kampas 58th St.
Sav. LEONAS FRANCKUS, Tel. PRospect 8-9533

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672

PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95 Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Liepos ir rugpiūčio mėnesiais sekmadieniais uždaryta.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
DOVANAS KALĖDOMS
SAVO ARTIMIESIEMS
SIŲSKITE JAU DABAR
IR TIK PER
CENTRAL PARCEL SERVICE
kurio pagrindinė įstaiga yra
220 South State Street
Tel.: WA 2-9354
gi B. Vitkaus vedamą skyrių rasite
2618 West 63rd Street
Tel.: WA 5-2466
Mes dabar galime pristatyti Jūsų giminėms tokius didelius daiktus kaip automobilius, motociklus, šaldytuvus, skalbimo mašinas ir kitus aukštos kokybės fabrikatus sovietų gamybos.
Turime ypatingai gausų pasirinkimą prekių siuntiniams sudaryti.
Apsilankykite pas mus ir vietoje įsitikinkite.
GARANTUOTĄ SIUNTINIŲ PRISTATYMĄ TRUMPIAUSIU LAIKU ATLIEKAME JAU NET 17 METŲ

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

Skaitykite ir platinkite dienr. Draugą.

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

TUZINAS PORTRETŲ

Moterys šalia JAV prezidentų

Daug yra teorijų bei posakių, kad vyro pasisekimas didele dalimi pareina nuo jo žmonos. Ji yra vadinama "iškaba", "karūna" ir kitais epitetais.

Žinoma rašytoja **Marianne Means** parašė knygą **"The Woman in the White House"**. Autorė parinko 12 vadinamų "First Ladies", nuo Martos Washington iki Jacqueline Kennedy, ir pažymėjo, kokios įtakos jos turėjo savo vyrams. Ji netgi pažengė toliau, pareikšdama, kaip, kai kuriais atvejais, jos taipgi turėjo įtakos į valdžios nutarimus.

Tų moterų laikai ir gyvenimo būdai buvo labai skirtingi. Vienos siekė politinės viešumos, kitos nuo jos bėgo. Tačiau, kaip prezidentų žmonos, kiekviena jų buvo užgulta tų pačių sunkumų ir gavo didelę dozę viešos kritikos. Visos susidūrė ir su šeimininkavimo problemomis, gyvendamos Baltuose Rūmuose.

Marta Washington domėjosi politika labai mažai. Tačiau jos taktas ir švelnumas bei švelnus apsiėjimas su kiekvienu išlygino daug viešų ir asmeniškų problemų josios griežtam ir šaltam vyrui.

Nesaikioji **Dolley Madison** susidarydavo labai laisvai politinių priešų net įvairiuose savo pobūviuose. Tačiau jos asmens populiarumas ir mokėjimas bendrauti buvo taip pat didelė pagalba formaliajam, rezervuotam vyrui, už kurio ji buvo ištekėjusi.

Kol **Mary Todd Lincoln** pasiekė Baltuosius Rūmus, ji ir fiziniai ir protiniai nebesijautė gerai. Tačiau gerokai prieš tai ji pareikšdavo tvirtą įsitikinimą, kad jos vyras yra nepaprastų gabumų ir visuomet pranašavo, kad jis bus ir senatorium ir prezidentu.

Taipgi **Abigail Adamas, Sarah Polk** ir **Edith Wilson,** kiekviena jų turėjo dalį įtakos į savo vyrų politinį bei tautinį anų dienų nutarimą. Jos buvo jų artimi draugai bei patarėjai.

Medžiaga šiems 12 portretų buvo surinkta per įvairius tyrinėjimus bei asmeniškus pasikalbėjimus.

Šių — moderniųjų laikų prezidentų žmonos, kaip pvz. **Eleonora Roosevelt** tapo savo vyro akimis, ausimis ir kojomis ir yra keliavusi 40.000 mylių per pirmusius 8 metus Baltuose Rūmuose. Jos pranešimai būdavo pagrindu daugelio pasiūlymų, pateiktų ministerių kabinetui.

Buvęs prezidentas Harry Truman prisipažįsta, kad jis pasitardavo su savo žmona Bess kiekvienu atveju. Kartais tie įvykiai buvo didžiausios reikšmės Amerikos istorijoje.

Pvz., ar kovoti Korėjoje? Dėl atominės bombos ir Marshallio plano. Galutini nutarimai būdavo jo paties, bet jis pasikalbėdavo su žmona pirmiausia.

Dwigt Eisenhower įsitikinęs, kad jo žmonos **Mamie** žavingumas, draugiškumas ir šiltas domėjimasis kitais žmonėmis buvo jam didelė parama. Jis tvirtina, kad jos rūpinimasis bei paguodimas ligonio per trejetą didžiųjų jo ligų padėjo jam atlikti savo, kaip prezidento, pareigas.

Yra daug įrodymų, kad **Jacqueline Kennedy** nerodė jokio noro dėvėti prezidento žmonos karūną. Deja, jos nepaprastai didelis populiarumas ir jos pasisekimas ambasadorinėse kelionėse į užsienį, paskatino jos vyrą pristatyti laikraštininkams per spaudos pietus, kaip "vyras, kuris atsivežė Jacqueline Kennedy į Paryžių".

Autorė čia minėtos knygos apie prezidentienes yra žymi laikraštininkė ir priklauso Phi Beta Kappa. Jos knyga įdomiai parašyta ir ji duoda daug naudingos medžiagos apie buvusias ir esamą Baltųjų Rūmų šeimininkę.

—o—

Kada amerikietės gavo teisę balsuoti?

Dar ir XX amžiuje tebėra nemaža tautų, neduodančių teisių moterims balsuoti. Netgi tokia kultūringa ir šviesi Šveicarija nesuteikia to "malonumo" savo moterims.

Ir demokratiškoji, visokių laisvių šalis — JAV moterims balsuoti teisę pripažino tik 1920 m. rugpiūčio 26 d.

Rasa Augiūtė-Bialek, M. Kripkauskienė, N. Manelienė Chicagos miesto centre, pakeliui į į M. Kripkauskienės vestuvinių rūbų gaminimo studiją. Jos sukurtus vestuvinius rūbus šalia jos stovinčios ponios modeliuos Ark. J. Matulaičio Senelių Namų statybai paremti Madų Parodoje, rugsėjo 29 d. 4 v. p. p. Jaunimo Centre. **Nuotrauka V. Račkausko**

Žavusis kvapas

Viena pačių sparčiausiai ir sėkmingiausiai augančių šalių kosmetikos srityje yra kvepalų prekyba. Pereitais metais kvepalų gamintojai susirinko $183,000,000 — lygiai dvigubai daugiau kaip prieš dešimtį metų. Šiais gi metais toji suma pašoko ligi $200,000,000. Šio krašto moterys ne tik pamėgo daugiau malonų kvapą, bet po II-jo Pasaulinio karo jos turi ir daugiau tam pinigų.

Gailestingosios seserys vaikų ligoninėse naujose uniformose

Vaikų ligoninėje Winnipege, Kanadoje, aštuonios gailestingosios seserys dėvi uniformą su melsvais ir ružavais dryžais, vietoje senian buvusiųjų baltų. Esą, atrodo, jog vaikailigoniai bijosi baltų uniformų ir daug geriau kooperuoja su gailest. seserimis tose naujose spalvotose uniformose. Kai kurios JAV ligoninės žada pabandyti įvesti taipgi panašią uniformą gailest. seserims, ypač toms, kurios yra prie ligonių vaikų.

Kats yra moterų komitetas?

Vienas išminčius, norįs pasilikti bevardžiu, spaudoje apibūdino moterų komitetą šitaip: Tai nepasiruošusios, kurios buvo parinktos nenorinčiųjų nuveikti nereikalingą darbą.

Anastazija Tamošaitienė — **Viršūnių rimtis (gobelenas)**

Iš Los Angeles Lietuvių Namuose vykstančios parodos

Užšaldyk dabar - turėsi vėliau

Maisto atsargas nuo sugedimo saugant

ST. STASIENĖ, Cleveland, Ohio

Jau seniausiais laikais žmonės stengėsi įvairiais būdais išlaikyti maisto atsargas ir apsaugoti jas nuo sugedimo. Įvairūs konservavimo būdai, rūkinimas, džiovinimas ir kitokios maistą saugojančios priemonės jau seniai žinomos, tačiau išlaikyti maistą visiškai šviežią su natūraliu skoniu, spalva ir vitaminais yra dar tik ne taip jau seniai atsiradusi galimybė. Šis plačiausiai šiais laikais naudojamas būdas, tai maisto užšaldymas. Šia modernia technikos priemone naudojasi šiandien ne vien tik maisto pramonė bei prekyba, bet ir kiekviena šeimininkė. Todėl pravartu su maisto šaldymu susipažinti truputį plačiau, kartais ir menkas nežinojimas gali šaldomąjį maistą sugadinti ar bent sumažinti jo vertę. Čia norėčiau paminėti tik tris pagrindinius reikalavimus, užšaldant maistą. Tai maisto įpakavimą, šaldymo temperatūrą ir šaldymo laiką.

Maisto įpakavimas

Įpakavimas yra pirmaeilės reikšmės, nes tinkamai supakuotas maistas garantuoja pilną aromatą, spalvą, vitaminus ir tą kokybę, kurią prieš šaldant maistas turėjo. Netinkamai įpakuotas maistas išgaruoja ir šaldant kaip ir sudega. Įpakavimo priemonės bei medžiagos šiandien labai įvairios. Pvz. plonos skardinės, stiklai, plastika, storai vaškuotas popieris, gumos išdirbiniai, ypač vaisiams ir daržovėms, pliofilmas ir sunkus aliumininis popierius, tinkamiausias mėsai bei keptiems dalykams. Visa ši medžiaga turi būti be pašalinio kvapo ar skonio, kad nepaliestų šaldomojo produkto. Be to, medžiaga turi būti lanksti, kad maistą būtų galima gerai suvynioti ir neatsirastų taip vadinamų oro kišenių. Per tokias kišenes paprastai iš maisto išgaruoja drėgmės dalis ir maistas, kaip minėjau, šaldomas sudega. Todėl šaldymui labai gerai tinka stiklai, tik, žinoma, tokius reikia skirti specialiai šaldymui. Be to, kurie lengvai pripildomi ir hermetiškai užsidaro. Stiklų dydžius reiktų paprastai pritaikinti šeimos reikalavimams, kad būtų neperdideli ir, atidarius, jų turinį būtų galima iš karto sunaudoti. Geriausiai naudoti stačiakampius stiklus vietoje cilindrinių, nes šie reikalauja beveik dvigubai mažiau vietose šaldytuve. Pripildant stiklus, reikia šiek tiek erdvės palikti viršuje, nes šaldant medžiaga juose pleičasi. Vienos kvortos stiklui reikia palikti maždaug 1 colio erdvės. Geresni ir brangesni stiklai gali būt vartojami pakartotinai deugelį kartų. Visos kitos vyniojimo medžiagos naudojamos tik vieną kartą.

Šaldymo temperatūra

Paruoštas maistas ir tinkamai supakuotas dedamas į šaldytuvą, kurio temperatūra turi irgi labai svarbios reikšmės maisto kokybei palaikyti. Netinkamoj temperatūroj maistas nustos spalvos, skonio ir maistingumo. Iš karto maistas turi patekti į nuliaus ar žemesnę temperatūrą. Todėl patartina šaldytuve maistą sukrauti ne centre, bet prie sienų ar šaldymo vamzdžių. Tik vėliau galima jį perkelti į vidurį. Maistas, pavyzdžiui, gali sušalti kietai, bet jeigu temperatūra nėra pakankamai žema, tai jo visos savybės gali būt pažeistos, ir nors vėliau nežiūrint į kokią žemą temperatūrą jį padėtume, prarasto atitaisyti jau nebegalima. Pvz. užšaldant jį tik 10 laipsn. temp., jis gali tik pusę to laiko išbūti tinkamu, negu užšaldžius temp. žemiau nuliaus.

Šaldymo laikas

Šaldymo laikas lygiai taip svarbus, kaip ir temperatūra, norint maisto savybes ir kokybę išlaikyti geras. Čia duodu šaldymo laiko lentelę įvairiems maisto produktams.

Mėsos: aviena, kalakutas, žąsis, viščiukas — 9 mėnesiai; kepenys — 2—3 mėn.; veršiena — 6 mėn.; vėžiai — 2 mėn.; įvairios žuvys — 3—4 mėn.

Pieniški: valg. ledai — 3—6 savaites; pienas 3 sav.; sviestas — 3—4 mėn.; grietinėlė 3 mėn.; sūris — 6 mėn.; kiaušiniai 6—8 mėn.; duona 2—3 mėn.

Vaisiai, daržovės 8 mėn. Vaisius geriausiai sudėti į stiklus, paliekant anksčiau nurodytos erdvės stiklo viršuje. Vaisius galima sudėti be cukraus, su sausu cukrumi ir cukraus syrupu. Vaisiai su cukrumi išlaiko spalvą ir aromatą geriau. Syrupui cukrus ištirpdomas vandenyje ir pvz. 30% stiprumo syrupui naudojama 2 puodukai cukraus ir 4 puodukai vandens. Iš šio mišinio gaunama 5 puodukai syrupo. 40% syrupui imti 3 puod. cukraus ir 4 puod. vand., gaunama 5¼ syrupo. 50% syrupui — 5 puod. cukr., 4 puod. vand. ir gaunama 6½ puod. syrupo, ir t. t. Tokiu būdu galima užšaldyti įvairiausias uogas, kurios žiemos metu šeimininkėms suteiks daug idėjų paivairinti valgius.

Savo malonumui pamėginkime užšaldyt pvz. mėlynes. Uogas imti šviežias, perrinkti, nuplauti šaltu vandeniu ir, supylus į sietelį, leist nuvarvėt. Norint suminkštinti uogų odą, reikia su sieteliu panerti į verdantį vandenį ir staiga atšaldyti, perpylus šaltu vandeniu. Nuvarvėjusias uogas, paubrsčius cukrumu, tuoj sudėti į šaldymo plastikinius maišelius, kurie gaunami kiekvienoje maisto krautuvėje. Panašiai šaldomos vyšnios, braškės, agrastai ir t. t.

El. Buračaitė

MANO AKMUO

Čia baltažiedės kmynės.
Keroja vešlūs kiečiai
Karališkus pienės pūkus vėjas nupustė.
Tik vienas tu toks pat likai.

Nemėgsta tavęs žemės vabalai,
Nes jų takuos skubėjimą trukdai.

Tačiau, kai tenka atsiremti į tave,
— tu geras.

VĖLU

Užmigę akmens. Tylu.
Dangus tik teka upeliu giliu.
Gelmė. Gilu.
Tamsa. Vėsu.

Tiesi rankas iki žvaigždžių
Nuo klūpančių žemės takų...
O gal, o gal Dangus išves
Mūs valandas nykias?..

Prie tų bežadžių akmenų
Smulkutis švento Jono vabalėlis
Švytruoja fosfaru,
Ir vėl užgęsta...

Gūdi tyla.
Nyki tamsa.
Užsnūdę akmenys. Tylu.
Dangus tik teka upeliu giliu...

DEMOKRATIŠKOJI KARALIENĖ

Per dešimtį metų, kaip ji yra Didžiosios Britanijos karalienė, Elzbieta II-oji sulaužė daug tradicijų, kad daugiau suartėtų su savo piliečiais. Ji panaikino savo dvare debiutančių pristatymą. Ji įvedė neoficialius dvaro pietus. Ji įkūrė meno galeriją Buckingham rūmuose, kad tik žmonės galėtų pamatyti didžiuosius karališkus meno kūrinius. O svarbiausia iš visų, kad ji pasiuntė savo sūnų, sosto įpėdinį princą Karolį, 14 metų amžiaus, į mokyklą, vietoje pasamdyti jam auklėtoją pilyje, kaip tai buvo daroma anksčiau su visais sosto įpėdiniais — būsimais karaliais.

Japonai seka amerikiečiais

Japonijoje įsivyravo vadinamieji "supermarkets" — didžiulės maisto parduotuvės amerikiečių stiliuje. Tuo buvo suduotas smarkus smūgis tradiciniam vadinamam "Nipponese" apsipirkimo būdui. Namų šeimininkės, kurios eidavo apsipirkti į pusę tuzino kaimyninių parduotuvių, dabar apalnko vieną parduotuvę, kurioje pati pasirenka kas jai patinka. Per paskutiniuosius keletą metų Japonijoje buvo pastatyta per 3,000 tokių didžiųjų parduotuvių.

Astronautės

Iš 175 civilių, padavusių prašymus gauti astonauto vietą, dvi yra moterys. Tačiau skraidymų į erdves centras neišduoda jų vardų tol, kol jos nebus galutinai parinktos.

Uošvės, anytos ir persiskyrimai

Amerikiečių statistika rodo, kad 75% persiskyrimų priežastimi yra uošvės bei anytos ir tik 25% persiskyrimų kyla dėl neištikimybės ar kitų kurių priežasčių. Didžiausias persiskyrimų skaičius tenka 30—50 metų amžiaus žmonėms; rečiau skiriasi jaunesni negu 30 metų ir vyresni negu 50 metų.

Nuotykių ieškotojos

Rusijos Valentina Tereškova yra pirmoji moteris erdvėse, bet buvo visa eilė moterų, ieškančių nuotykių padangėse ir žemėje. Pvz., Amelią Earhart Putman pirmoji moteris solo perskridusi Atlantą ir Pacifiką. Ir reporterė Elizabeth (Nelly Bly) Cochrane, kuri apkeliavo aplink pasaulį per 72 dienas 1889 metais. Anne Lindbergh lydėjo savo garsųjį vyrą daugelį kartų 1930 m. Osa Johnson keliavo su savo vyru, didžiuoju medžiotoju Martin Johnson, Afrikos džiunglėse. Edith Maslin Ronne išvyko į Antarktikos ekspediciją su savo vyru Finn Ronne. Jacqueline Cochran laimėjo beveik kiekvieną moterų tarptautinį greičio rekordą su propelerinia is lėktuvais. Ir Betty Miller buvo pirmoji moteris, perskridusi solo iš Californijos į Australiją.